

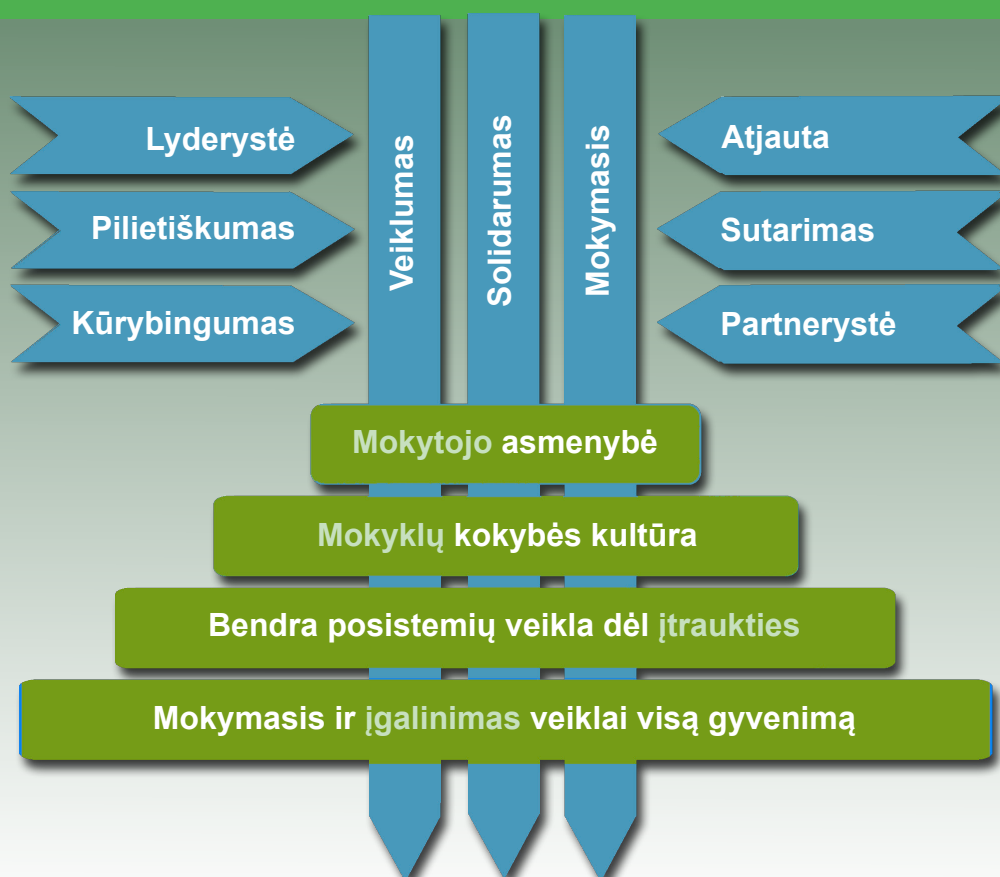
ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos III tikslas

2017
gruodis,
Nr. 13 (169)

ISSN 1822-4156

2030 LIETUVA

VALSTYBINĖ ŠVIETIMO 2013–2022 METŲ STRATEGIJA

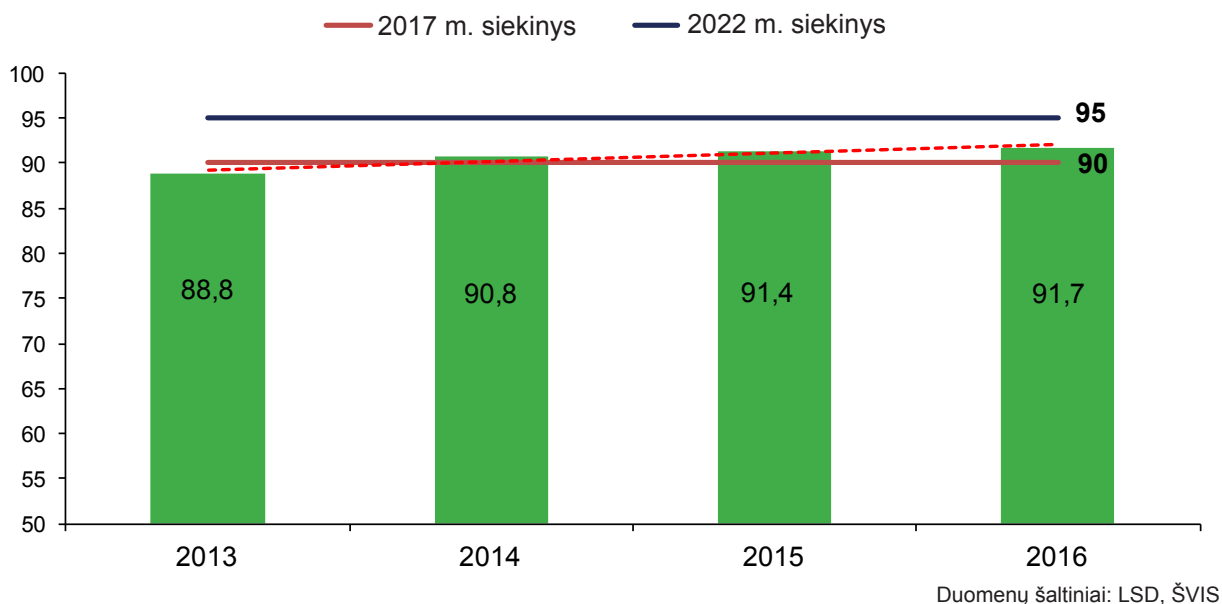
Užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį, suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi ir studijų poreikius. Teikti veiksmingą pedagoginę ir psichologinę pagalbą mokiniams, patiriantiems mokymosi sunkumų.

III TIKSLO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO RODIKLIAI IR SIEKINIAI

Vertinimo rodiklis, matavimo vienetas	Strategijoje užfiksuota būklė (metai)	Naujausia būklė (metai)		2017 m. siekinys	2022 m. siekinys
Švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis proc.	84,2 (2011)	91,7 (2016)	↑	90	95
18–24 metų asmenų, neturinčių vidurinio išsilavinimo ir nelankančių mokyklos, dalis proc. (10 metų vidurkis)	9,1 (2002–2011)	6,8 (2007–2016)	↑	8,9	8
Paskolos paraiškų ir paskolų, suteiktų per Valstybinį studijų fondą, santykis	0,80 (2012)	0,9 (2016)	↑	0,9	0,99
Neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis proc.	28,6 (2012)	55,83 (2016)	↑	60*	100
Vaikų, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, dalis proc.	1,0 (2012)	1,1 (2016)	↓	0,8	0,5
Per 2 mėnesius nė karto patyčių nepatyrusių mokinių dalis proc.	44,6 (2010)	46,2 (2014)	↑	50	70
7–16 metų asmenų, gyvenančių kaimo vietovėse, skaičius vienai kaimo mokyklai	206,3 (2012)	206,2 (2016)	↑	206	206

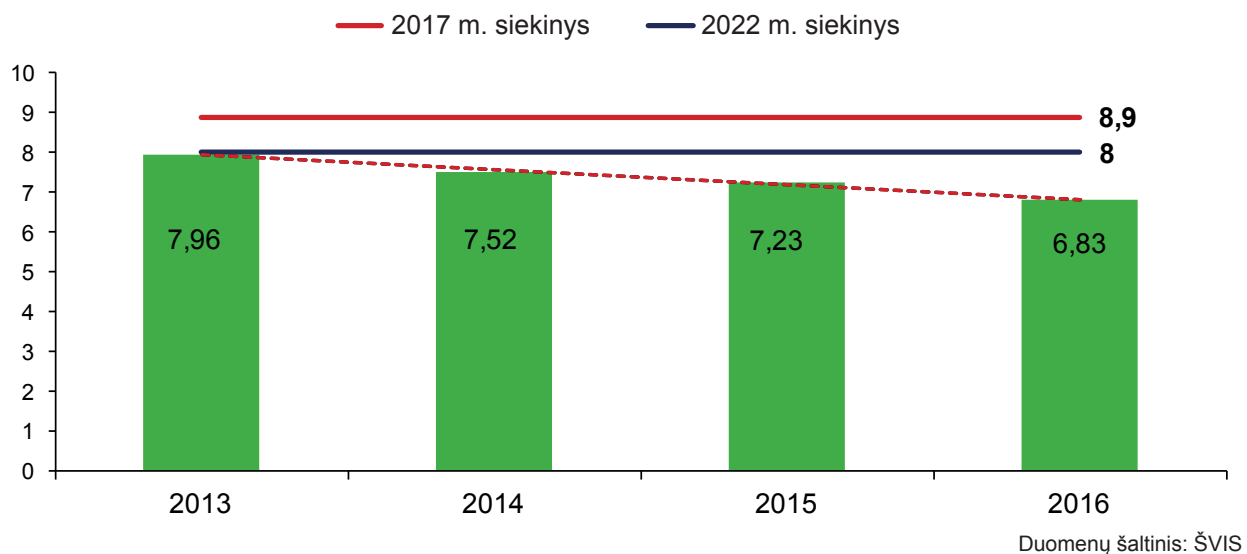
* Kiekvienoje savivaldybėje ne mažiau kaip 60 proc. neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų.

Švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis proc.

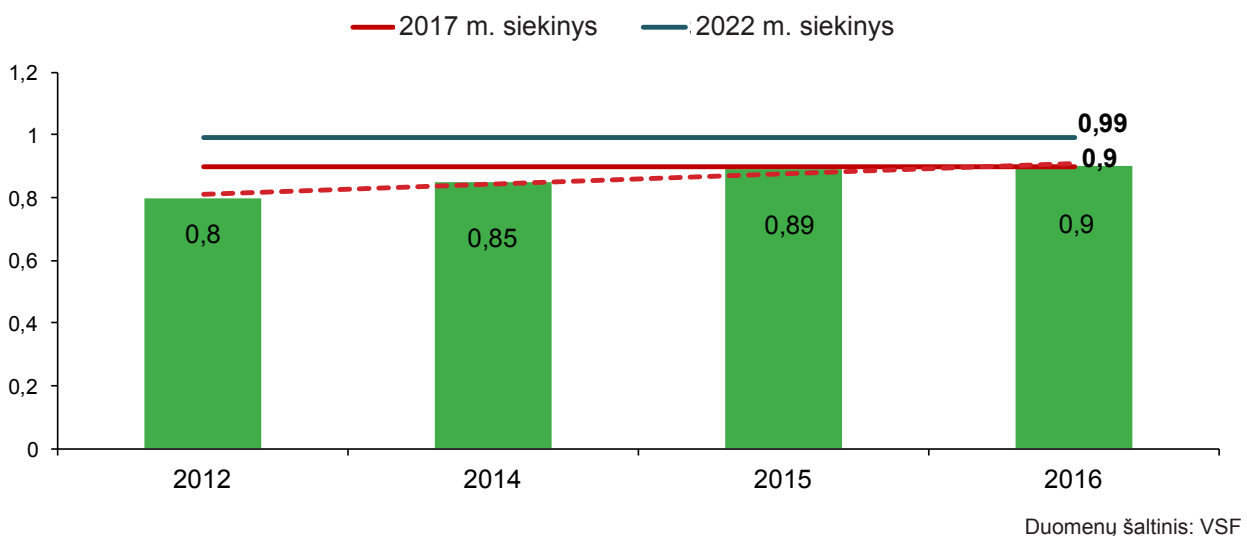
Šalyje gerėjo institucinio ikimokyklinio ugdymo prieinamumas. Švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis viršijo 2017 m. siekinį, tačiau tik apie pusė kaimo vietovėse gyvenančių šios amžiaus grupės vaikų dalyvauja instituciniame ikimokykliniame ugdyme. Nuo 2016 m. priešmokyklinis ugdymas tapo privalomas, tad šio rodiklio reikšmė turėtų padidėti.

18–24 metų asmenų, neturinčių vidurinio išsilavinimo ir nelankančių mokyklos, dalis proc. (10 metų vidurkis)

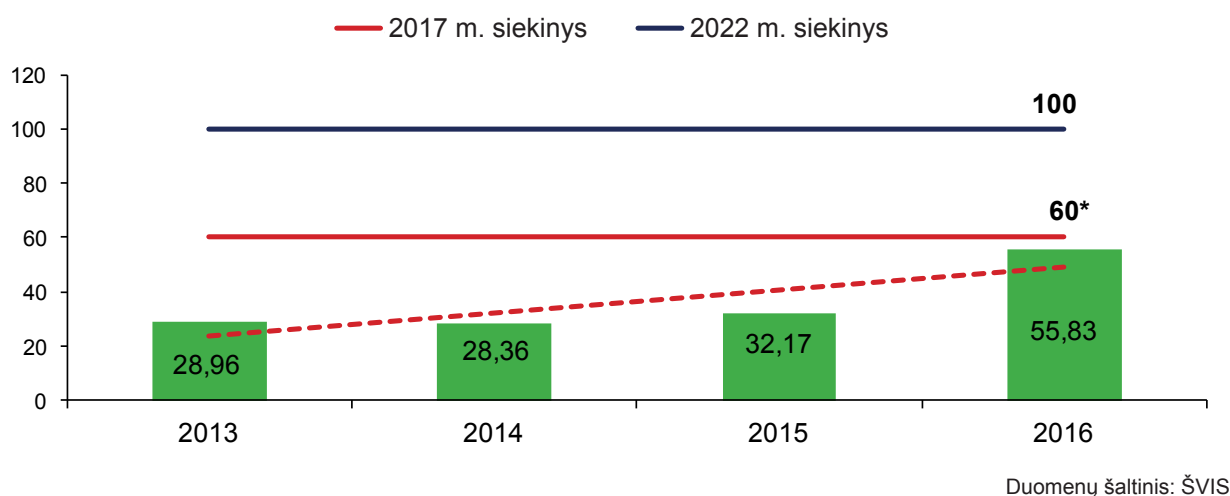
Mažėja žemo (žemesnio už vidurinį) išsilavinimo ir nesimokančio jaunimo dalis. 18–24 metų tokių asmenų dalis (10 metų vidurkis) nuo 2013 m. iki 2016 m. sumažėjo 1,13 proc. punkto ir buvo mažesnė nei VŠS siekinys. Būtų pravartu stebėti kasmetinį rodiklį ir pagal jį koreguoti galutinį VŠS siekinį.

Paskolos paraiškų ir paskolų, suteiktų per Valstybinį studijų fondą, santykis

Gerinama Valstybinio studijų fondo veikla: šios institucijos paskolos paraiškų ir paskolų santykis per 2012–2016 m. išaugo ir pasiekė VŠS 2017 m. siekinį. Per 2016 metus 5 971 Lietuvos aukštųjų mokyklų studentas pasirašė 7 381 sutartį, kurių suma 11,4 mln. eurų.

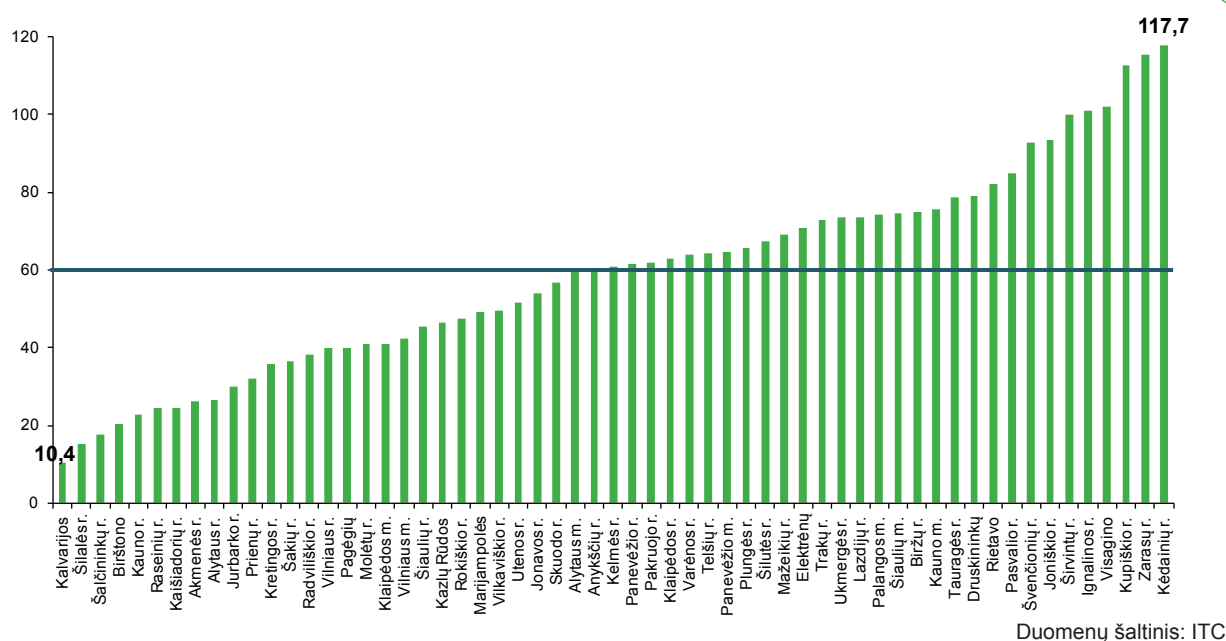
Neformaliojo vaikų švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis proc.

* Kiekvienoje savivaldybėje ne mažiau kaip 60 procentų neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų.

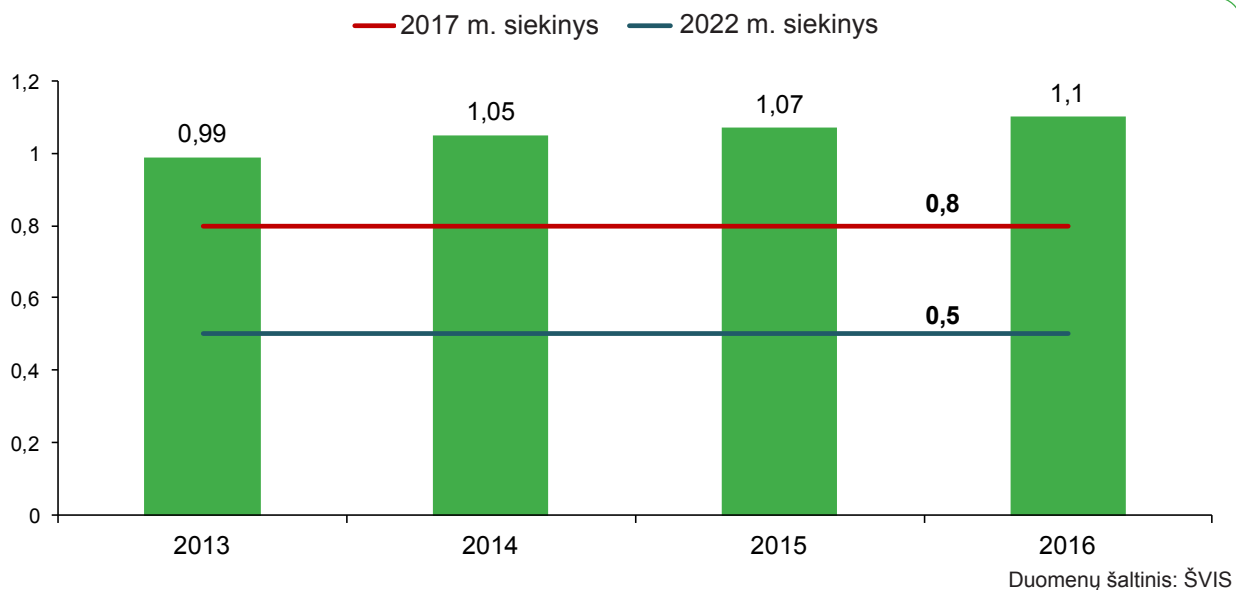
Neformaliojo vaikų švietimo krepšelio įvedimas, padidintas neformaliojo švietimo finansavimas ir patobulintas jo paskirstymas davė rezultatų – nuo *Strategijos* įgyvendinimo pradžios beveik dvigubai išaugo vaikų, pasinaudojančių neformaliojo vaikų švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur, dalis, ir dabar daugiau nei pusė šalies mokinių dalyvauja neformaliojo švietimo programose.

Mokinių, lankančių neformaliojo vaikų švietimo programas, dalis proc. savivaldybėse 2016–2017 m. m. pradžioje

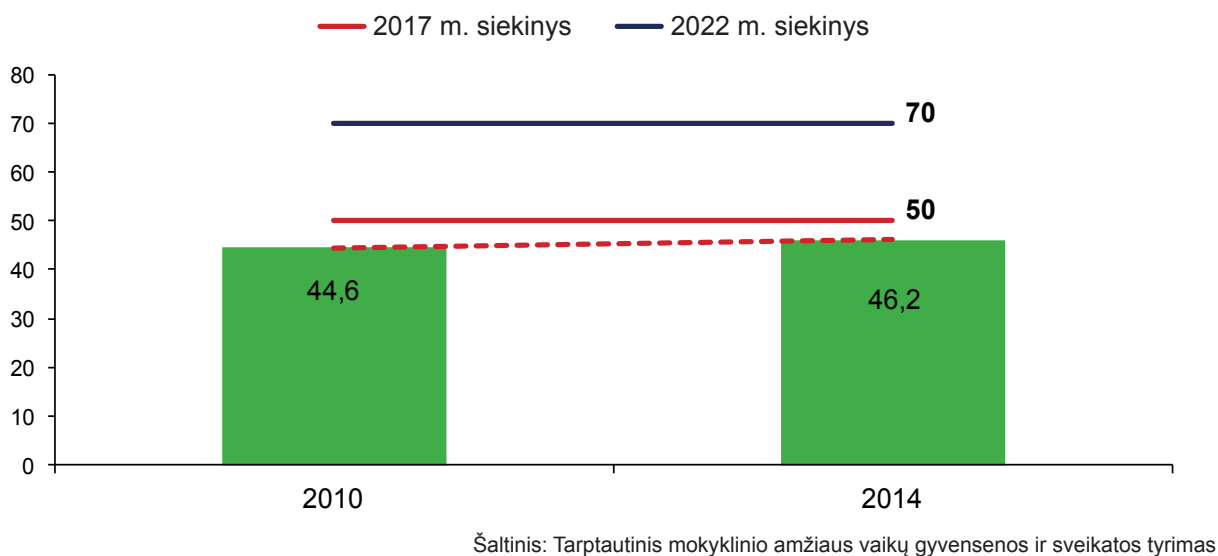
Kol kas tik pusėje savivaldybių neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudoja daugiau kaip 60 proc. vaikų.

Vaikų, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, dalis proc.

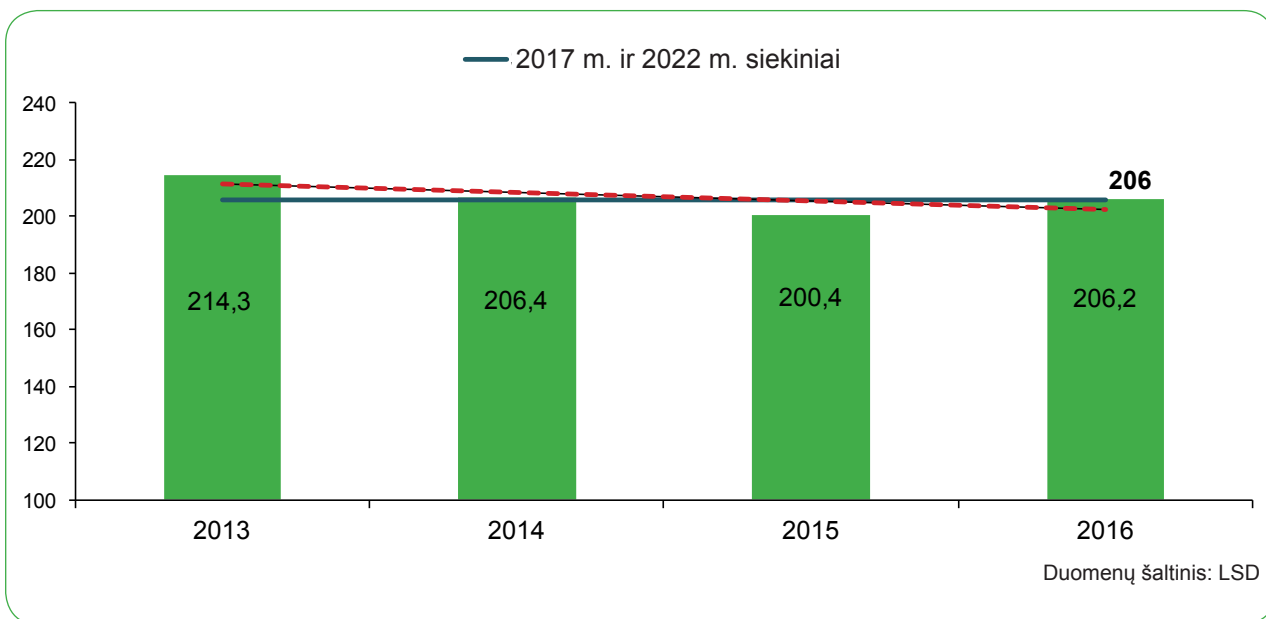
Siekiniai kol kas neįgyvendinti, o rodiklis prastėja – specialiosiose mokyklose besimokančių mokinių dalis, lyginant su visais bendrojo ugdymo mokiniais, didėja. Visos mokyklos turėtų būti pasirengusios priimti įvairių poreikių mokinius.

Per 2 mėnesius nė karto patyčių nepatyrusių mokinių dalis proc.

Tyrimai rodo, kad patyčių mokyklose šiek tiek mažėja, tačiau, lyginant su kitomis šalimis, padėtis tebėra prasta. Tarptautiniai tyrimai atliekami retai, norint nuolat žinoti esamą padėtį, reikėtų inicijuoti daugiau tyrimų šalyje.

7–16 metų asmenų, gyvenančių kaimo vietovėse, skaičius vienai kaimo mokyklai

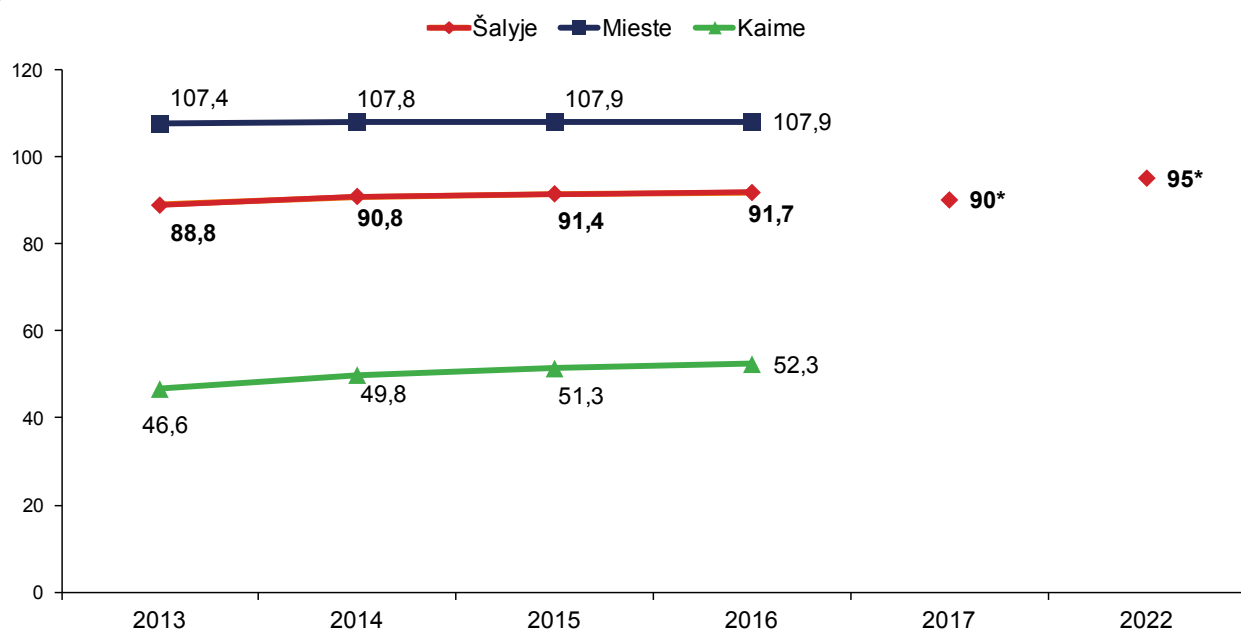
Mažėja mokyklinio amžiaus gyventojų skaičius šalyje, kartu mažėja mokyklų kaime. Vidutinis mokinių skaičius kaimo mokykloje beveik atitinka *Strategijos* siekinius.

III TIKSLUI PASIEKTI NUMATOMOS VEIKLOS KRYPTYS

- **Plėsti mokymosi pasirinkimo galimybes ir didinti švietimo prieinamumą ir švietimo sistemos aprėptį regionuose, sukuriant finansinius mechanizmus ir derinant juos su valstybine ir regionine politika**
- **Turtinti ugdymosi aplinką mokykloje, plėsti neformaliojo švietimo mokyklų spektrą ir visų mokyklų veiklos įvairovę; užtikrinti mokyklos bendruomenės psichologinį saugumą**
- **Siekti socialinės atskirties įveikos ir gabių asmenų ugdymo dermės; sukurti veiksmingą socialinės paramos sistemą socialiai remtiniams švietimo sistemos dalyviams; gerinti specialiojo ugdymo koordinavimą**
- **Plėtoti formaliojo ir neformaliojo švietimo integralumą ir tarpusavio papildomumą**
- **Užtikrinti lietuviškosios ir Lietuvos tapatybės ir kultūros ugdymą**

ŠVIETIMO PRIEINAMUMO DIDINIMAS

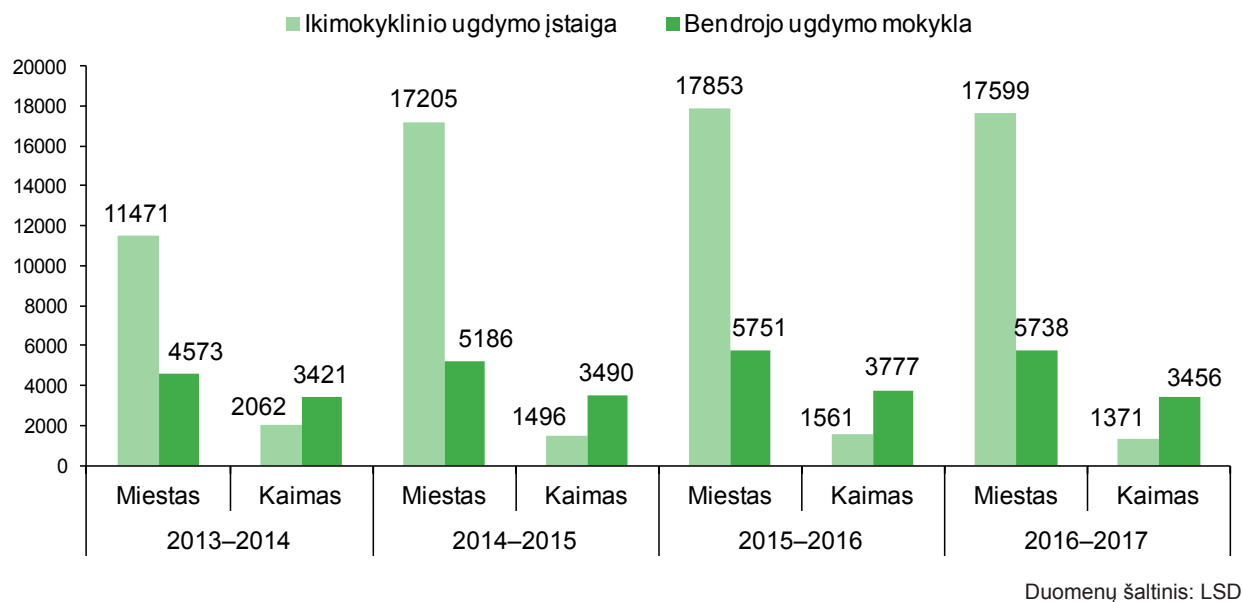
Švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis proc.

* Valstybinės švietimo strategijos siekiniai.

Duomenų šaltiniai: LSD, ŠVIS

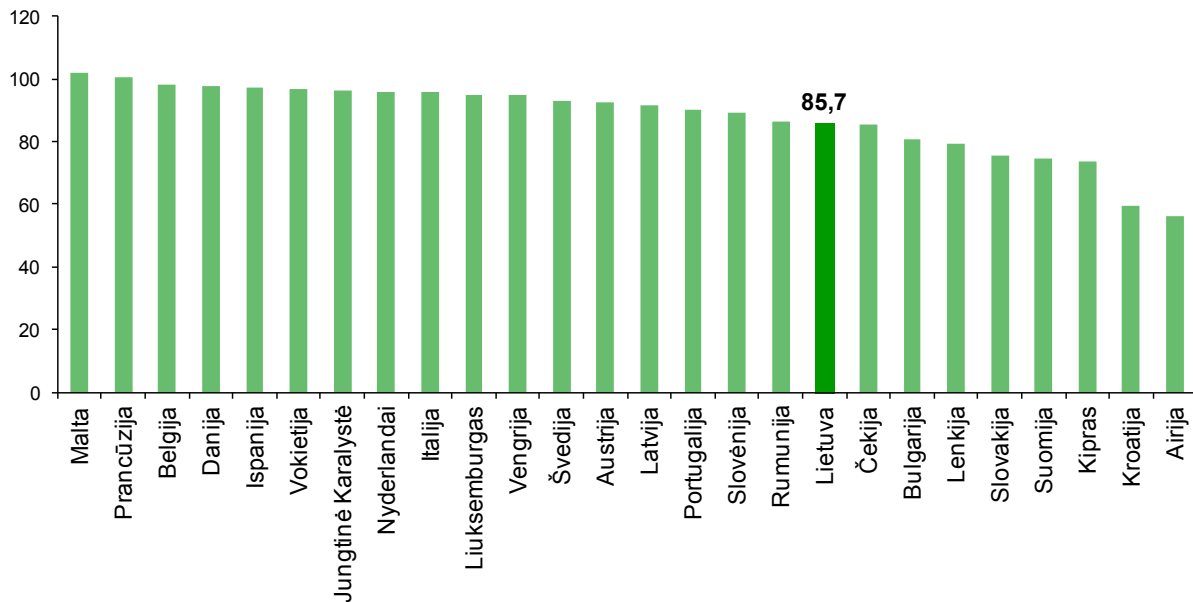
Vaikų, ugdomų pagal priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius mieste ir kaime

	2013–2014	2014–2015	2015–2016	2016–2017
Miestas	16044	22391	23604	23337
Kaimas	5483	4986	5338	4827

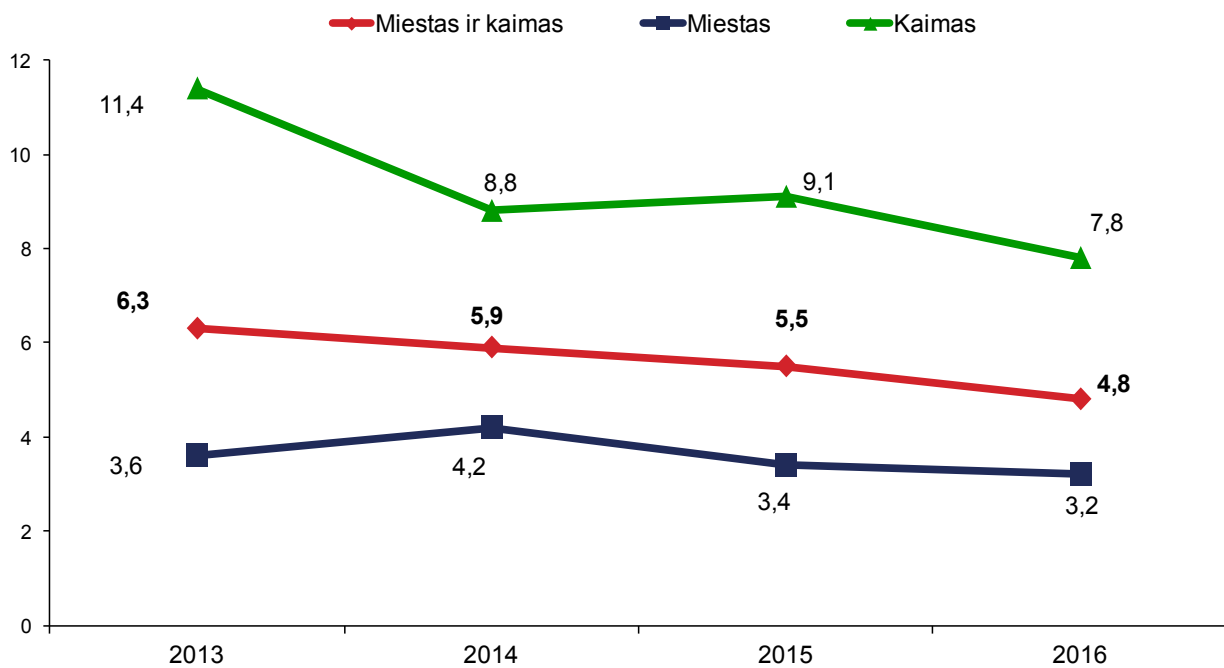
Duomenų šaltinis: LSD

4-mečių dalyvavimas ikimokykliniame ugdyme Europos šalyse 2015 m.

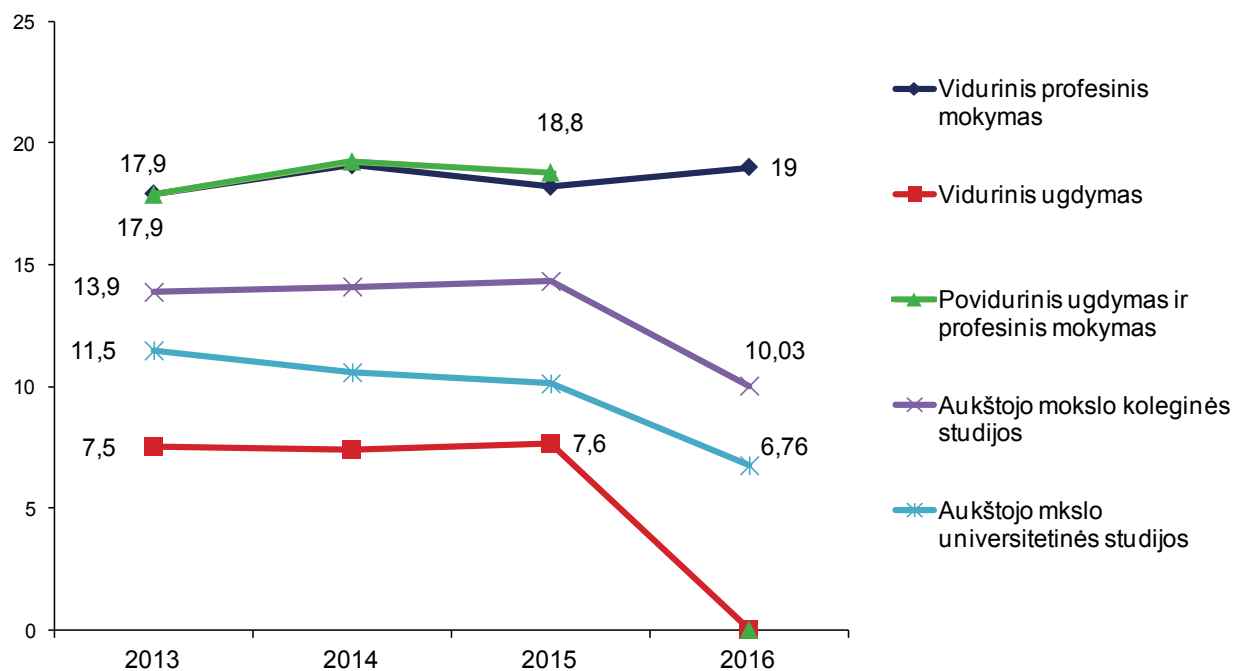
Duomenų šaltinis: Eurostatas

18–24 metų asmenų, neturinčių vidurinio išsilavinimo ir nelankančių mokyklos, dalis proc.

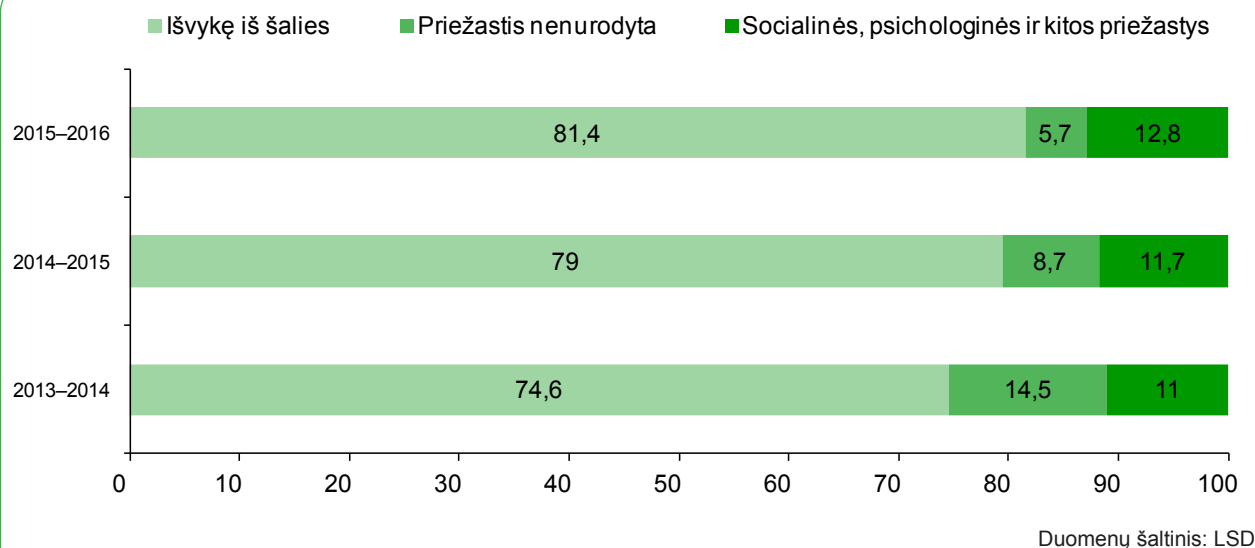
Duomenų šaltinis: LSD

Asmenų, nutraukusių mokymąsi ar studijas, dalis proc.

Duomenų šaltinis: ŠVIS

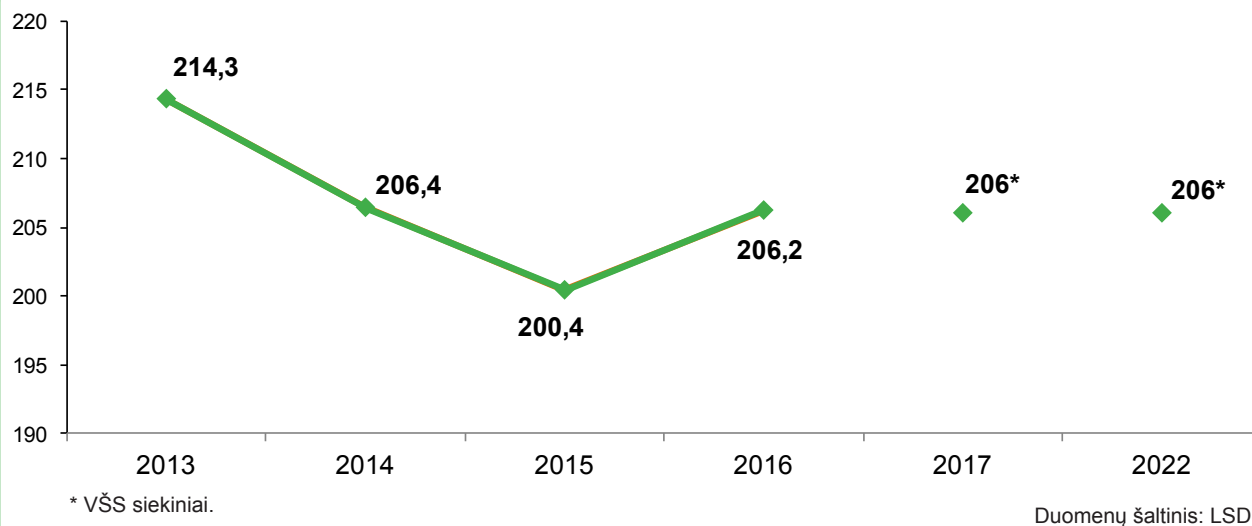
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokykloje, dalis proc. ir skaičius pagal priežastis

	Iš viso	Išvykę iš šalies	Priežastis nenurodyta	Socialinės, psichologinės ir kitos priežastys	Be išvykusių
2013–2014	15547	11592	2249	1706	3955
2014–2015	16190	12797	1406	1987	3393
2015–2016	17311	14098	995	2218	3213

Duomenų šaltinis: LSD

**7–16 metų asmenų, gyvenančių kaimo vietovėse,
skaičius vienai kaimo mokyklai**

	2013	2014	2015	2016
Bendrojo ugdymo mokyklos kaime	517	511	504	471
7–16 metų gyventojų skaičius kaime	110 766	105 449	101 008	97 123

Duomenų šaltinis: LSD

Mokinio krepšelio keitimas klasės krepšeliu

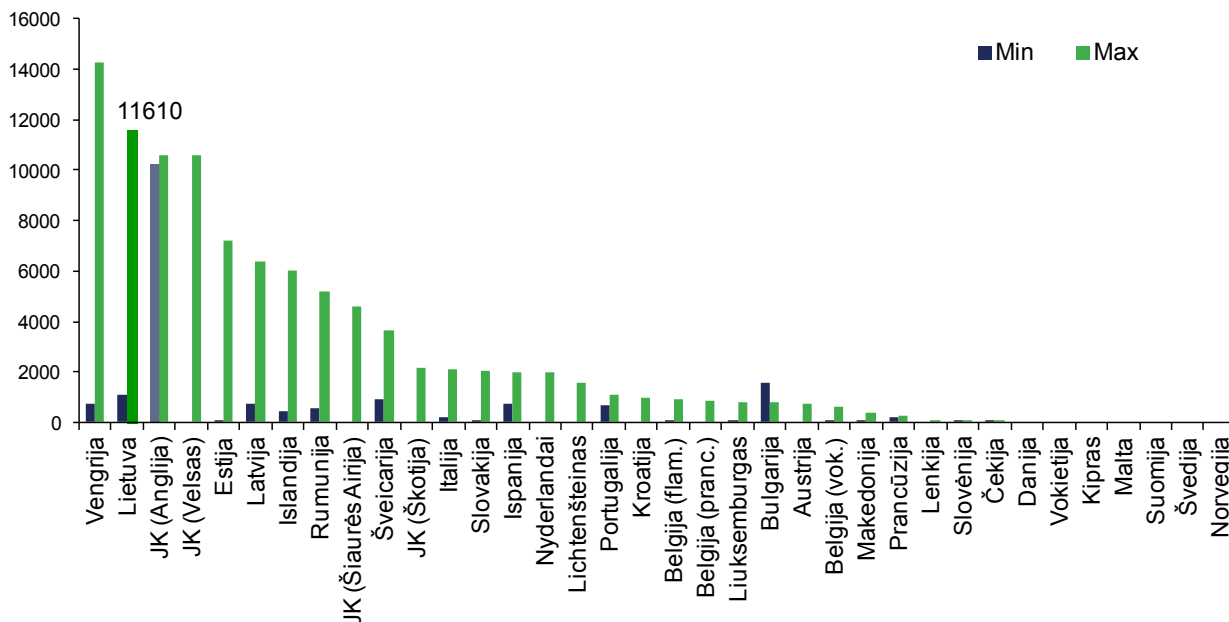
- **Tikslas** – mokyklų konkuravimą dėl kiekvieno mokinio keisti į pedagogų pastangų telkimą ugdymo kokybei gerinti.
- **Uždaviniai:**
 - užtikrinti stabilesnį mokymo reikmių finansavimą kintant mokinių skaičiui;
 - optimizuoti ugdymo proceso išlaidų pasiskirstymą;
 - sudaryti prielaidas švietimo bendruomenėms veiksmingiau bendradarbiauti.

Klasės krepšelio pranašumai, lyginant su mokinio krepšeliu

Mokinio krepšelis (MK)	Klasės krepšelis (KK)
Mokyklos MK priklauso nuo mokinių skaičiaus mokykloje ir vietovės, kurioje yra mokykla.	Mokyklos KK nepriklauso nuo bendro mokinių skaičiaus ir vietovės, kurioje yra mokykla.
Taikant MK metodiką kai kurioms mokykloms taikomos išimty.	Taikant KK metodiką išimty mokykloms nėra taikomos.
Kiekvieno mokinio išvykimas ar atvykimas visada turi įtakos mokyklos MK.	Mokinio išvykimas ar atvykimas mokyklos KK svarbus tik tada, kai keičiasi klasės komplekto, iš kurio mokiny išvyko (į kurį atvyko), dydis.
MK metodikoje neapibrėžtas ugdymo plano įgyvendinimas.	KK metodikoje nustatytas rekomenduojamas ugdymo plano valandų skaičius kiekvienai klasei (grupei) ir lėšos jam įgyvendinti pagal klasės (grupės) dydį.
Pagal MK metodiką ugdymo procesui organizuoti ir valdyti galima naudoti ne daugiau kaip 10 (iki 120 mokinių turinčioms mokykloms – 13) procentų ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų. Praktika rodo, kad tiek lėšų nepakanka.	Pagal KK metodiką ugdymo procesui organizuoti ir valdyti galima naudoti daugiau nei 10 proc. KK lėšų. Nustatyti konkretų dydį (atsižvelgiant į konkrečios mokyklos reikmes, bet ne daugiau kaip 20 proc. KK) įpareigojama savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija. Duomenų analizė rodo, kad šiai sričiai reikia apie 15 proc. ugdymo planui įgyvendinti skirtų lėšų.
Pagal MK metodiką bibliotekai ir švietimo pagalbai privaloma skirti ne mažiau kaip 4 proc. MK lėšų. Panaudodamos tik 4 proc. lėšų pagalbai teikti, mokyklos nepažeidžia teisės aktų, tačiau tokiu atveju pagalba gali būti labai ribota.	KK metodikoje yra apibrėžtos lėšos švietimo pagalbai teikti (kiekvienas mokiny gauna 56,10 Eur, o specialiųjų poreikių mokiniai – beveik iki 1000 Eur metams).
MK metodikoje nustatyta, kad savivaldybės gali perskirstyti 6–7 proc. MK lėšų. Dalis šių lėšų skiriama savivaldybės lygmens švietimo reikmėms (pedagoginei, psichologinei pagalbai, brandos egzaminams organizuoti ir pan.), kita dalis paskirstoma mokykloms (ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumui užtikrinti, užsienio kalbų mokymui mažomis grupėmis ir pan.), tačiau neapibrėžtos tų dalių proporcijos.	Pagal KK metodiką savivaldybei tenkančios lėšos taip pat sudaro apie 6–7 proc. viso KK, bet jos paskirstytos į tam tikras apibrėžtas dalis, t. y. savivaldybės masto pedagoginei, psichologinei pagalbai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumui užtikrinti, ugdymo formų įvairovei diegti ir pan. Pagal KK metodikos koeficientus ir bendrą vaikų skaičių savivaldybėje apskaičiuota suma (apie 2 proc. viso KK) iš karto skiriama savivaldybei (ne per mokyklas, kaip yra pagal MK metodiką). Dar 4–5 proc. jau mokykloms skirta KK savivaldybė perskirsto tik mokykloms – tarifinių atlygių koeficientams išlyginti, rečiau pasirenkamų užsienio kalbų mokymui finansuoti, ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo prieinamumui užtikrinti, formų ir būdų įvairovei diegti.
Pagal MK metodiką kaimo vietovėse sunku įgyvendinti nuostatą, kad pradinė mokykla būtų kuo arčiau mokinio namų: mažiausias vaikų skaičius klasėje pagal MK yra 10.	Pagal KK metodiką jungtinis itin mažo mokinių skaičiaus kompleksas gali gauti pakankamai gerą finansavimą.

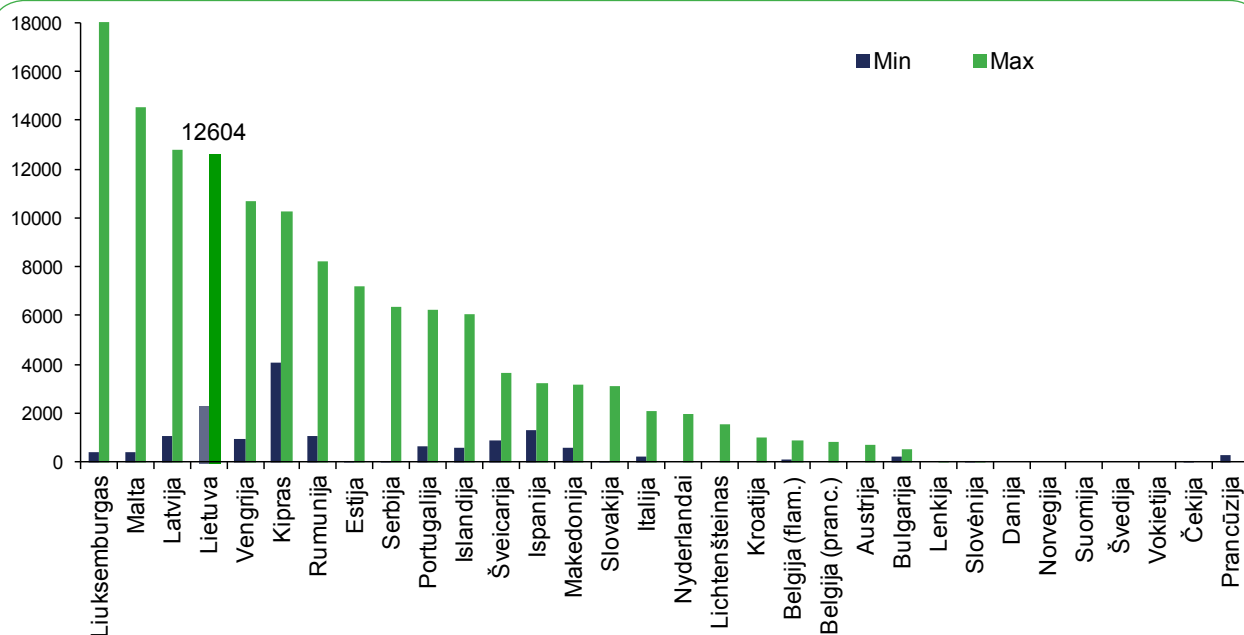
AUKŠTOJO MOKSLO PRIEINAMUMAS

Mokestis už I pakopos (bakalauro) aukštojo mokslo studijas (eurais)

Duomenų šaltinis: National Student Fee and Support in European Higher Education 2016/2017, Eurydice

Mokestis už II pakopos (magistro) aukštojo mokslo studijas (eurais)

Duomenų šaltinis: National Student Fee and Support in European Higher Education 2016/2017, Eurydice

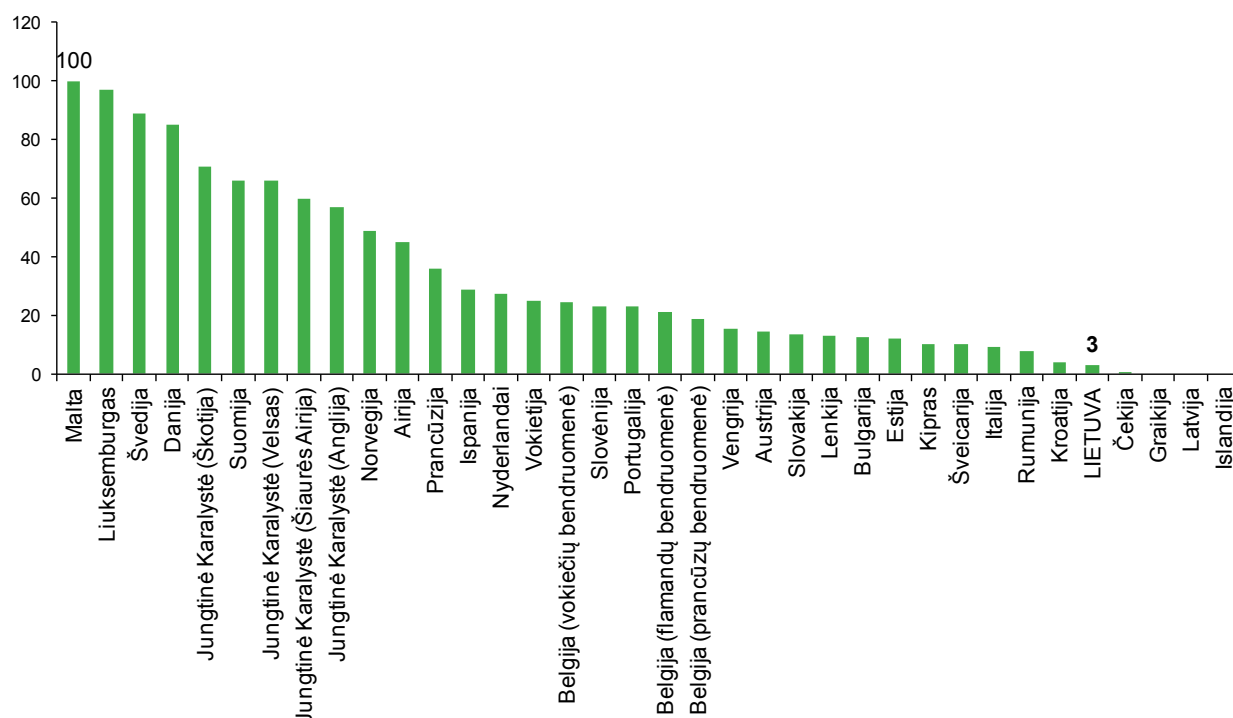
UNIVERSITETINIO, KOLEGINIO IR PROFESINIO IŠSILAVINIMO PUSIAUSVYROS SKATINIMAS

**Abiturientų, tais pačiais metais tęsiančių mokslus
atitinkamose mokymo įstaigose, dalis proc.**

Metai	2013	2014	2015	2016
Profesinio mokymo įstaigose	9,4	10,3	10,1	10,1
Kolegijose	24,3	24,4	24,1	22,2
Universitetuose	41,6	42,6	40,8	40,9

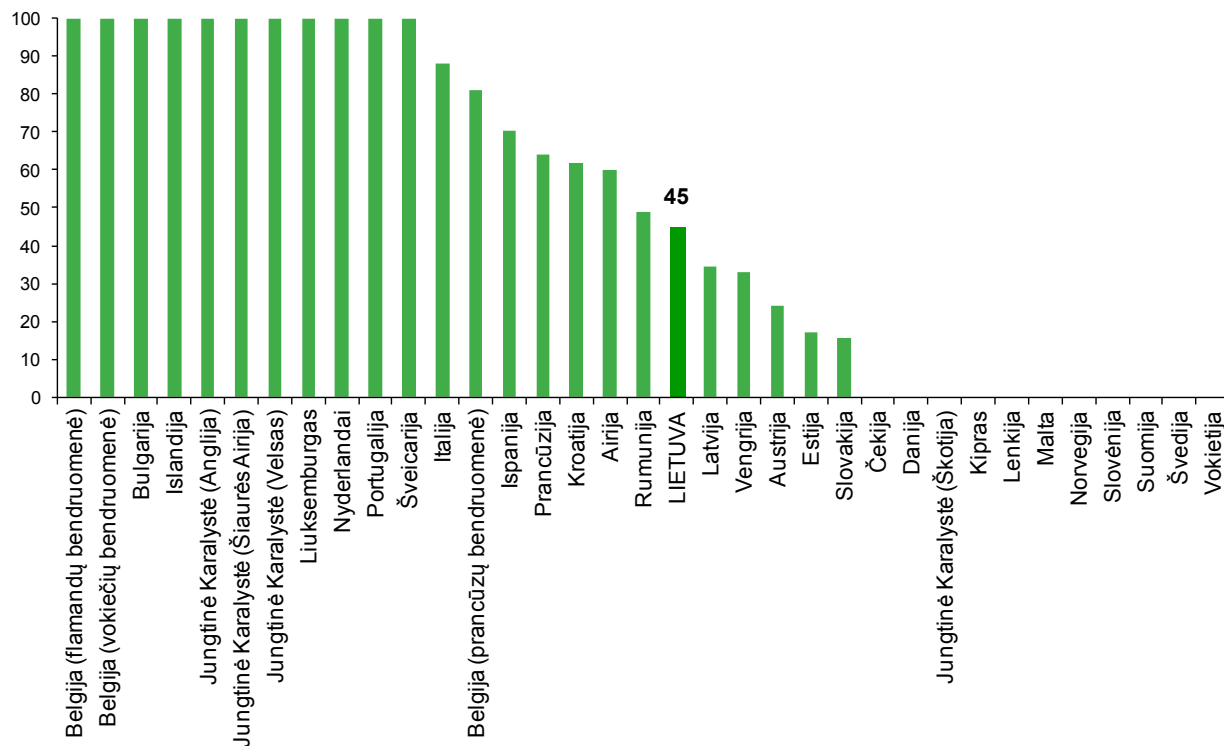
Duomenų šaltinis: STD

**Paramą gaunančių I pakopos dieninių studijų studentų dalis
proc. Europos šalyse 2015–2016 m.**

Duomenų šaltinis: National Student Fee and Support in European Higher Education 2016/2017, Eurydice

Mokestį už studijas mokančių I pakopos dieninių studijų studentų dalis proc. Europos šalyse 2016–2017 m.

Duomenų šaltinis: National Student Fee and Support in European Higher Education 2016/2017, Eurydice

UGDYMO APLINKOS MOKYKLOJE TURTINIMAS

Švietimo įstaigų, turinčių standartus atitinkančias laboratorijas ir technikos kabinetus, dalis proc.

	2013	2014	2015
Pagrindinis ugdymas	34,6	34	34,1
Vidurinis ugdymas	43,3	44	43,2

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, matematikos tyrimų ir eksperimentinės veiklos (GTIM, angl. *STEAM*) centrų kūrimas

- GTIM mokslo centrų kūrimą numatoma finansuoti ES struktūrinių fondų lėšomis. Per 2014–2020 m. bus skirta 5,8 mln. eurų.
- GTIM mokslo centrus numatoma kurti:
 - Vilniuje „Saulėtekio“ slėnyje,
 - Kaune „Santakos“ slėnyje,
 - Klaipėdoje Jūriniame slėnyje,
 - Alytaus kolegijoje,
 - Šiaulių universitete,
 - Panevėžyje KTU Panevėžio technologijų ir verslo fakultete,
 - Marijampolės kolegijoje,
 - Utenos ir Tauragės savivaldybių pastatuose,
 - Telšių regione.

Sektoriniai praktinio mokymo centrai

- 2012–2015 m. šalyje buvo atidaryti 42 (41 steigėjas – ŠMM) sektoriniai praktinio mokymo centrai. Centrai buvo įsteigti 33 (45 proc.) iš 74 profesinio mokymo įstaigų.
- Centrai aprūpinti naujausia įranga, skirta visų šalies gyventojų praktiniam mokymui. Į šių centrų steigimą investuota apie 118 mln. eurų.
- Įkurti sektoriniai praktinio mokymo centrai turėtų prisidėti prie kokybinių šalies profesinio mokymo sistemos pokyčių:
 - aukštas įdiegtų mokymo technologijų lygis labiau atitinka šalies ūkio reikmes ir darbdavių keliamus reikalavimus;
 - modernios praktinio mokymo bazės geriau tenkina paslaugų vartotojų profesinio mokymo poreikius;
 - atveriamos galimybės kurti naujas profesinio mokymo paslaugas, todėl mokymo įstaigos gali atnaujinti profesinio mokymo programas;
 - užtikrinama aukšta mokymo kokybė, tuo didinamas darbininkiškų profesijų prestižas ir populiarumas.

Sektorinių praktinio mokymo centrų įrangos panaudojimas

- Audito metu nustatyta, kad įsteigti centrai dirba ne visu pajėgumu: daugiau kaip pusėje (60 proc.) iš 26 audituotų centrų praktinis mokymas vyko iki 5 val. per dieną, nors sektorinių praktinio mokymo centrų kūrimo koncepcijoje buvo nurodyta, kad mokymo įranga turėtų būti naudojama 16 val. per parą.
- Be to, ne visos profesinio mokymo įstaigos geba pritraukti norinčiųjų naudotis centrų infrastruktūra iš išorės, todėl iš centrų veiklos negauna papildomų pajamų, kurias galėtų skirti mokymo bazei atnaujinti.

Šaltinis: Valstybės kontrolė, Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės, 2016

Ugdymo aplinka (IKT) bendrojo ugdymo institucijose

	2013–2014 m. m.	2014–2015 m. m.	2015–2016 m. m.	2016–2017 m. m.
Interaktyviosios lentos (vnt.)	2823	3022	3286	3549
Daugialypės terpės projektoriai (vnt.)		12474	15406	17222
Mokyklos internetinio ryšio sparta 512 Kbps ir daugiau		1186		
Mokykloje veikia belaidžio (Wi-Fi) interneto tinklas		878	991	1026
Mokykla naudoja virtualiąją mokymosi aplinką*		198	242	265

* MOODLE, *ItsLearning*, *Edmodo* ir kt.

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Gauti kompiuteriai mokyklose

		2013–2014 m. m.	2014–2015 m. m.	2015–2016 m. m.	2016–2017 m. m.
Už kokiais lėšais įsigyta	Valstybės (įskaitant sutaupytas mokinio krepšelio lėšas, ES fondų lėšas)	3213	3427	8825	3781
	Steigėjo	977	1264	1654	2052
	Rėmėjų	808	764	1156	746
Iš viso gauta kompiuterių		4998	5455	11635	6579

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Kompiuteriai mokyklų patalpose

	2013–2014 m. m.	2014–2015 m. m.	2015–2016 m. m.	2016–2017 m. m.
Specialiosios kompiuterių klasės ir (arba) informatikos kabinetai	23394	23226	25532	25955
Įvairių dalykų kabinetai ir klasės	28636	30153	33852	35096
Mokyklos biblioteka ir skaitykla	6742	6783	7215	7022
Mokytojų kambarys	2337	2271	2200	2094
Kitos tik mokytojams skirtos patalpos	2399	2299	2523	2321
Mokyklos administracijos kabinetai	8081	8162	8260	8246
Kitos mokyklos patalpos	5653	6084	6912	7384
Iš viso kompiuterių	77242	78978	86494	88118

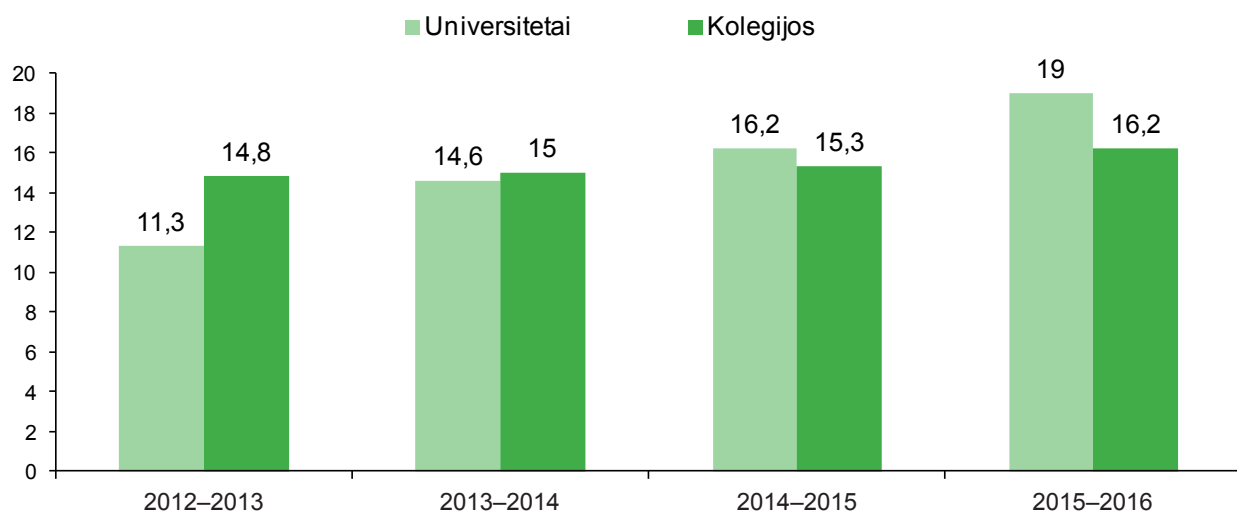
Duomenų šaltinis: ŠVIS

Kompiuterių tipai

	2013–2014 m. m.	2014–2015 m. m.	2015–2016 m. m.	2016–2017 m. m.
Naudojami mokiniams mokytį, iš viso	44740	45749	50751	51601
Prijungti prie interneto	71248	73446	80544	82447
Serveriai (atskiri, serverių funkcijoms atlikti skirti kompiuteriai)	622	768	692	732
Nešiojamieji kompiuteriai	14128	14928	17231	18391
Kompiuterizuotose mokytojų darbo vietose (tik mokytojams skirtose darbo vietose)	15361	16501	17383	17951
Planšetiniai kompiuteriai		1520	7851	9521
4 metų ir senesni		48681	53468	55596
Dirbantys Windows operacine sistema		75519	81319	82346

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Kompiuterių, naudojamų mokytis, skaičius, tenkantis 100 studentų

Duomenų šaltinis: Lietuvos švietimas skaičiais 2016. Studijos

Aukštųjų mokyklų vidutinės metinės išlaidos (tūkst. Eur) savo materialinei bazei turtinti

	Mokslo įstaiga	2011	2016
Pastatams ir patalpoms atnaujinti ir remonto darbams	Kolegija	7822	7403
	Universitetas	21672	26322
Technologinei meninės kūrybos įrangai, tiesiogiai skirtai studijoms ir mokslui, įsigyti	Kolegija	2744	3070
	Universitetas	17915	33859
Technologinei meninės kūrybos įrangai, tiesiogiai skirtai studijoms ir mokslui, nuomoti	Kolegija	61	75
	Universitetas	214	261
Visai kompiuterių ir programinei įrangai įsigyti, įskaitant technologinę meninės kūrybos informacinių technologijų įrangą	Kolegija	1655	1796
	Universitetas	7102	7990
Visos kompiuterinės bei programinės įrangos nuomai, įskaitant technologinės (meninės kūrybos) informacinių technologijų įrangą	Kolegija	136	90
	Universitetas	198	292
Bibliotekų fondams atnaujinti	Kolegija	797	453
	Universitetas	2708	2544

Duomenų šaltiniai: ŠVIS, MOSTA

NEFORMALIOJO ŠVIETIMO PLĖTRA

Valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidos neformaliajam vaikų ir suaugusiųjų švietimui

Metai	2013	2014	2015
Išlaidos			
Mln. eurų	118,6	125,0	135,2
BVP dalis proc.	0,3	0,3	0,4

Duomenų šaltinis: STD

Bendra valstybės lėšų neformaliajam vaikų švietimui finansuoti suma padidinta 197 proc. (nuo 3,27 mln. eurų 2015 m. iki 9,72 mln. eurų 2016 m.).

Neformaliojo vaikų švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis proc.

	2013	2014	2015	2016	2017 m. siekinys	2022 m. siekinys
Šalyje	28,96	28,36	32,17	55,83	60*	100

* Siekiama, kad kiekvienoje savivaldybėje būtų ne mažiau kaip 60 proc. neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų.

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai, lankantys neformaliojo vaikų švietimo programas, 2016–2017 m. m.

	Visi vaikai, lankantys neformaliojo vaikų švietimo programas	Vaikai, lankantys formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas	Vaikai lankantys neformaliojo vaikų švietimo programas, finansuojamas iš savivaldybių biudžeto	Vaikai, lankantys neformaliojo vaikų švietimo programas, finansuojamas tikslinėmis lėšomis (kreipšeliai)	Vaikai, lankantys mokyklos būrelius
Vaikų skaičius	190111	42389	10037	80338	57347
Dalis proc. lyginant su visais vaikais	55,83	12,45	2,95	23,59	16,84

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Neformaliojo švietimo finansavimas

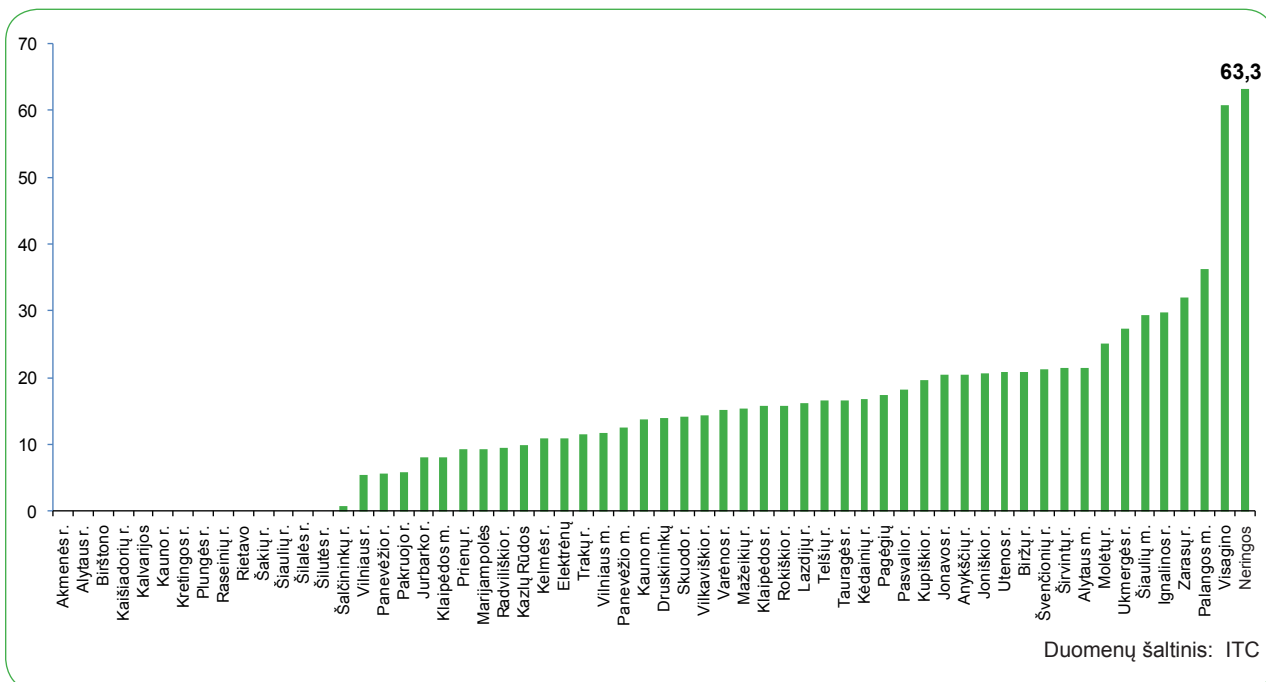
2016 m. pradėtas taikyti neformaliojo švietimo krepšelis (bandytas nuo 2011 m.). LMNŠC 2017 m. atliktos apklausos duomenimis, 80 proc. apklausoje dalyvavusių savivaldybių darbuotojų (N=60) ir 84 proc. tėvų (N=3 676) teigiamai vertina naująjį neformaliojo vaikų švietimo finansavimo modelį.

NVŠ krepšelio finansavimo modelio pranašumus nurodžiusių respondentų dalis proc.

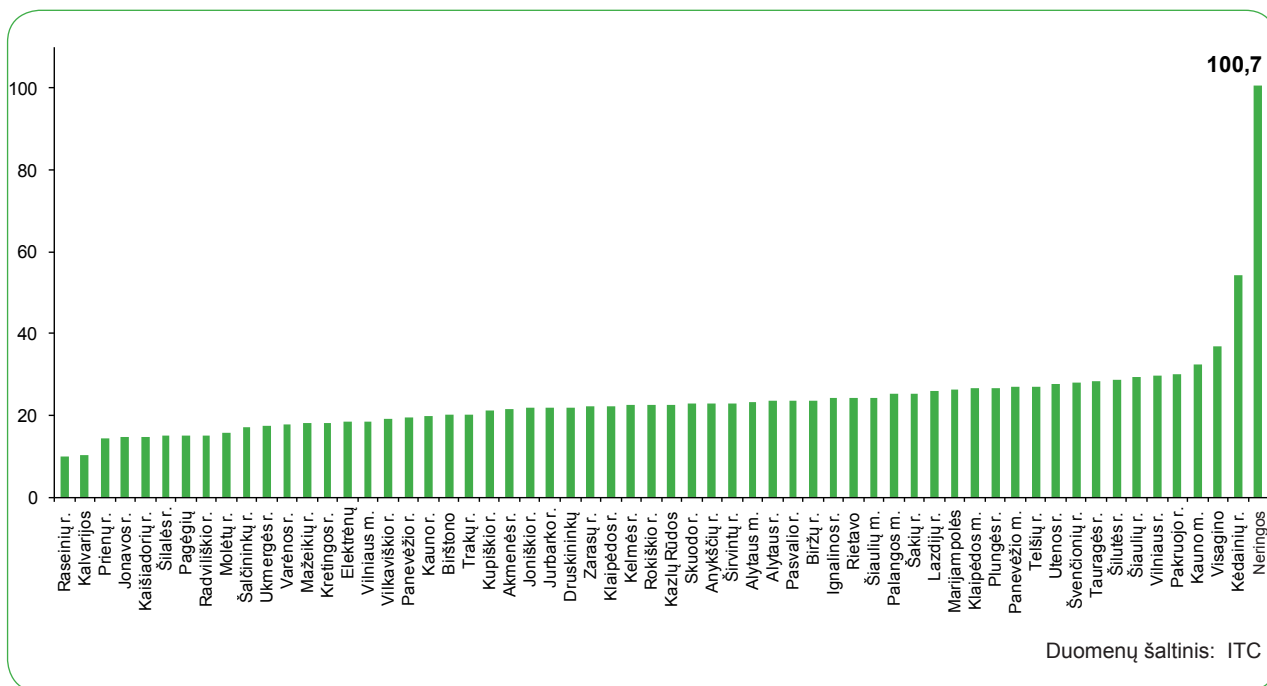
Mokiniai (N=4989)	Tėvai (N=3676)	NVŠ mokytojai (N=1259)	Savivaldybių darbuotojai (N=60)
• Padidėjo veiklos įvairovė (49 proc.) • Atsirado daugiau mokymo priemonių (33 proc.) • Padaugėjo informacijos apie veiklas (28 proc.)	• Padidėjo vaikų užimtumas (52 proc.) • Sumažėjo paslaugų kaina (47 proc.) • Padidėjo NVŠ paslaugų įvairovė (36 proc.)	• Padidėjo NVŠ paslaugų įvairovė (60 proc.) • Pagerėjo būrelių materialinė bazė, atsirado daugiau ugdymosi priemonių (55 proc.) • Sumažėjo paslaugų kaina, padidėjo jų prieinamumas (45 proc.)	• Padidėjo NVŠ paslaugų įvairovė (80 proc.) • Padidėjo vaikų užimtumas (67 proc.) • Sumažėjo paslaugų kaina, padidėjo jų prieinamumas (47 proc.)

Šaltinis: Neformaliojo vaikų švietimo vertinimas: anketinių duomenų apžvalga ir analizė, LMNŠC, 2017

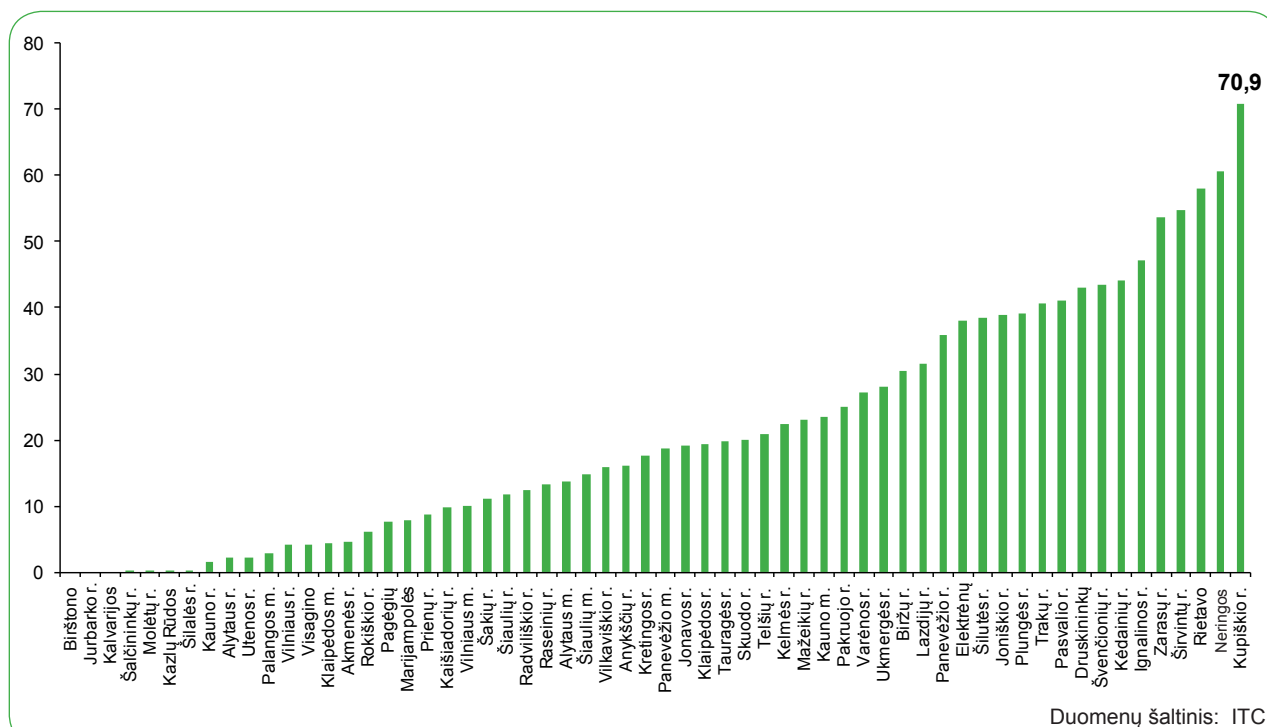
Mokinių, lankančių formalųjį švietimą papildančias ugdymo programas savivaldybėse, dalis proc. 2016–2017 m. m.

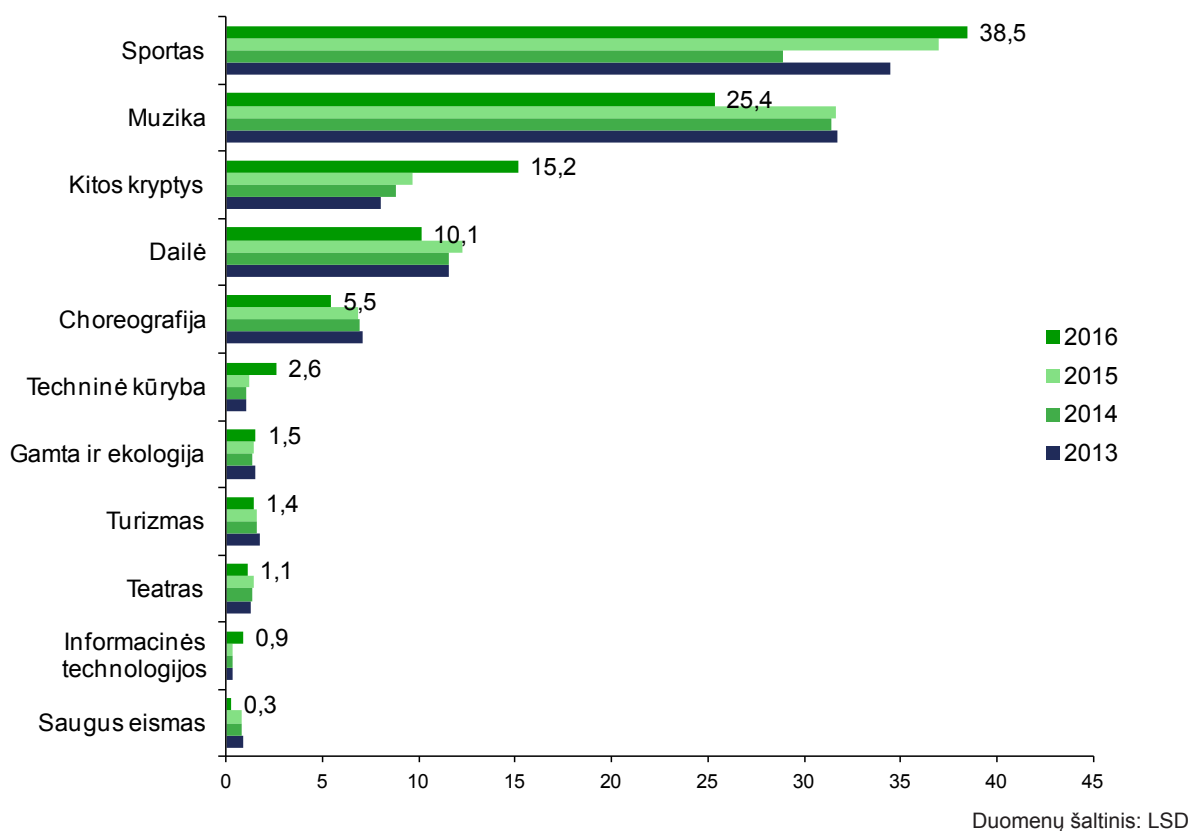
**Vaikų, lankančių neformaliojo vaikų švietimo programas
tikslinėmis lėšomis (krepšelis), dalis proc. 2016–2017 m. m.**

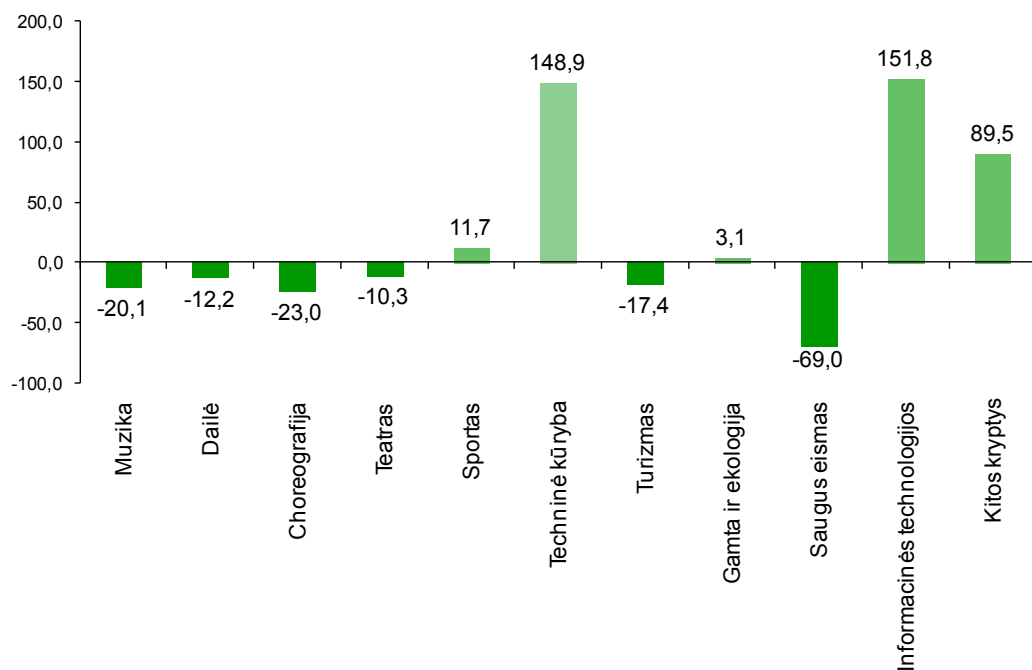
**Mokinių, lankančių mokyklos būrelius, dalis proc.
lyginant su visais savivaldybės mokiniais 2016–2017 m. m.**

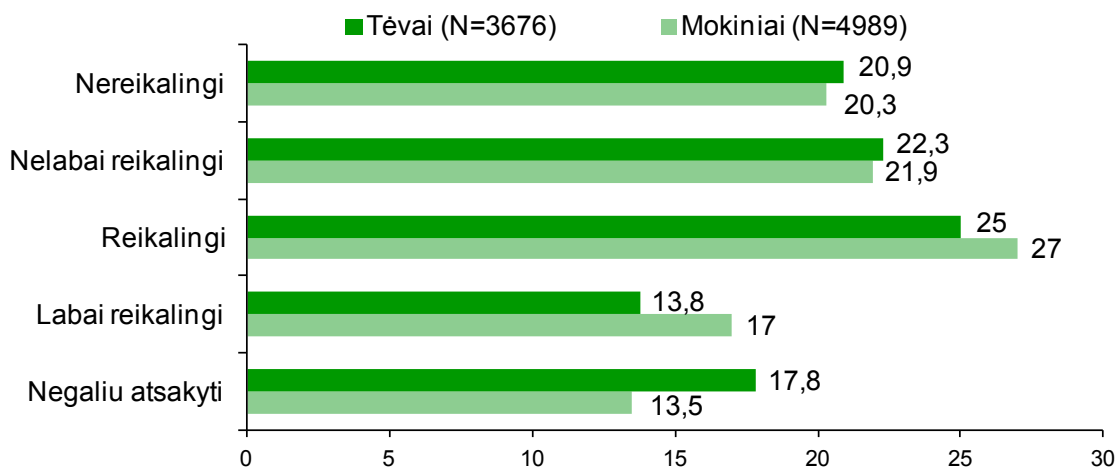
Mokiniai neformaliojo švietimo įstaigose (tūkst.)

Mokinių skaičiaus pokytis (proc.) neformaliojo švietimo įstaigose 2016 m. lyginant su 2013 m.

Tyrimas: Ar reikalingi neformaliojo ugdymo organizavimo ir turinio pokyčiai?

Šaltinis: Neformaliojo vaikų švietimo vertinimas: anketinių duomenų apžvalga ir analizė, LMNŠC, 2017

Tyrimas: Kokie pokyčiai galėtų pagerinti neformaliojo ugdymo kokybę?

Tėvai	Mokiniai
- Vaikų pagal amžių, žinių lygį diferencijavimas - Mažesnis mokinių skaičius grupėje - Tikslinga ir turininga veikla - Kvalifikuotas pedagogas, turintis patirties ir pedagoginį išsilavinimą	- Mažesnis mokinių skaičius grupėje - Didesnė veiklos įvairovė: daugiau ir įdomesnių renginių, daugiau išvykų - Didesnis kiekis (šiuolaikinių) ugdymo priemonių ir įrangos - Patogesnis ir pastovus veiklos laikas (suderintas su viešojo transporto grafiku) - Geresnės patalpos: didesnės, atnaujintos

Šaltinis: Neformaliojo vaikų švietimo vertinimas: anketinių duomenų apžvalga ir analizė, LMNŠC, 2017

Tyrimas: NVŠ krepšelio finansavimo modelio trūkumus nurodžiusių respondentų dalis proc.

Tėvai (N=3676)	NVŠ mokytojai (N=1259)	Savivaldybių darbuotojai (N=60)
Krepšelis skiriamas tik vienai NVŠ programai (60 proc.) Nepakankamas NVŠ krepšelio finansavimas (25 proc.)	Apribotas lėšų panaudojimas (46 proc.) Vėluoja finansavimas (43 proc.) Sudėtinga pateikti dokumentus akreditacijai (34 proc.)	Didelės administravimo sąnaudos (55 proc.) Sudėtingas darbas su registrais (20 proc.)

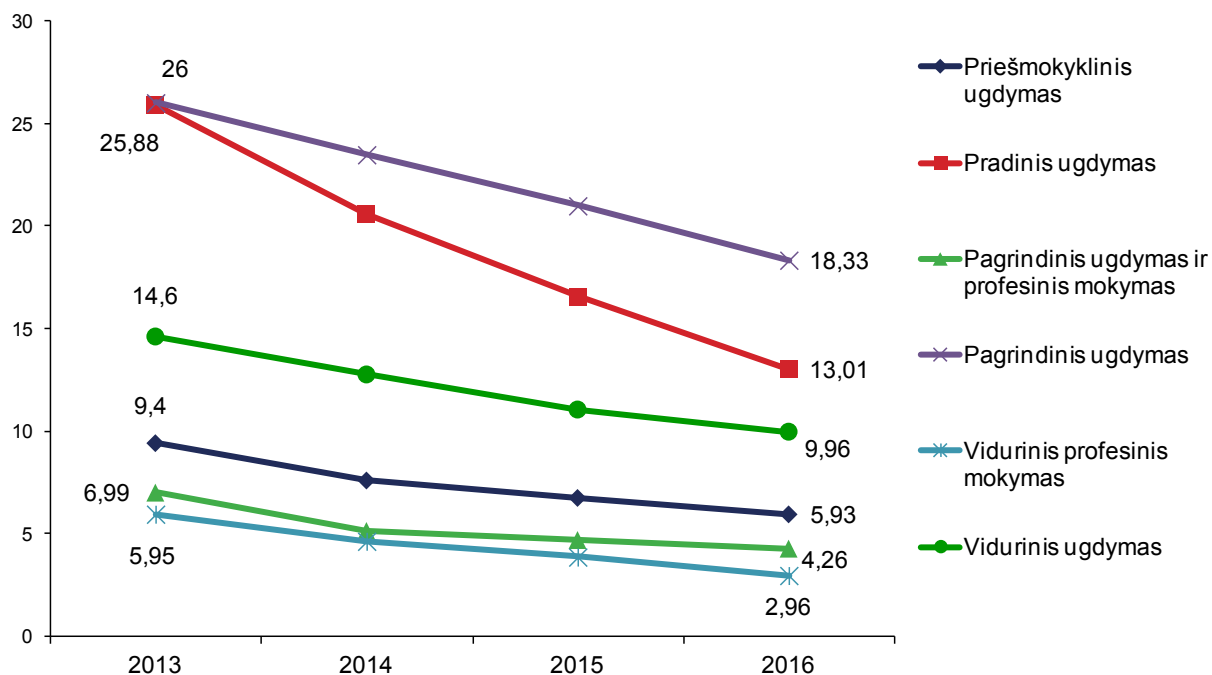
Šaltinis: Neformaliojo vaikų švietimo vertinimas: anketinių duomenų apžvalga ir analizė, LMNŠC, 2017

Neformaliojo vaikų švietimo plėtra

- 2016 m. registruota 32 proc. daugiau neformaliojo vaikų švietimo teikėjų nei 2015 m. (2015 m. buvo registruota 900 teikėjų, 2016 m. – 1 264 švietimo teikėjai). Iš viso jie vykdo 2 861 programą (tai 28 proc. daugiau nei 2015 m.).
- Neformaliojo švietimo krepšeliu 2016 m. naudojosi 82 tūkst. mokinių, tai 24 tūkst. arba 29 proc. daugiau nei 2015 m. (58 tūkst.).
- Pradėtas vykdyti ES finansuojamas projektas „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“. Paskelbta mokyklų, norinčių dalyvauti jame, atranka. Atrinkta 200 šalies mokyklų iš visų šalies regionų. Projekto veiklos pradėtos vykdyti 2017 m.

UGDYMOSI POREIKIŲ TENKINIMAS

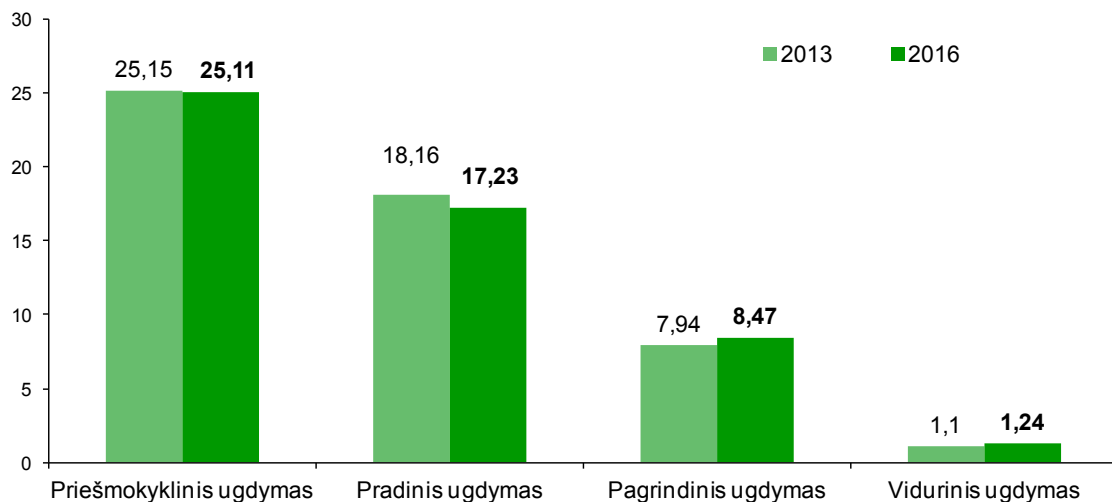
Besimokančiųjų, kurie gauna finansinę ir kitokią paramą, dalis proc.

Duomenų šaltinis: ŠVIS

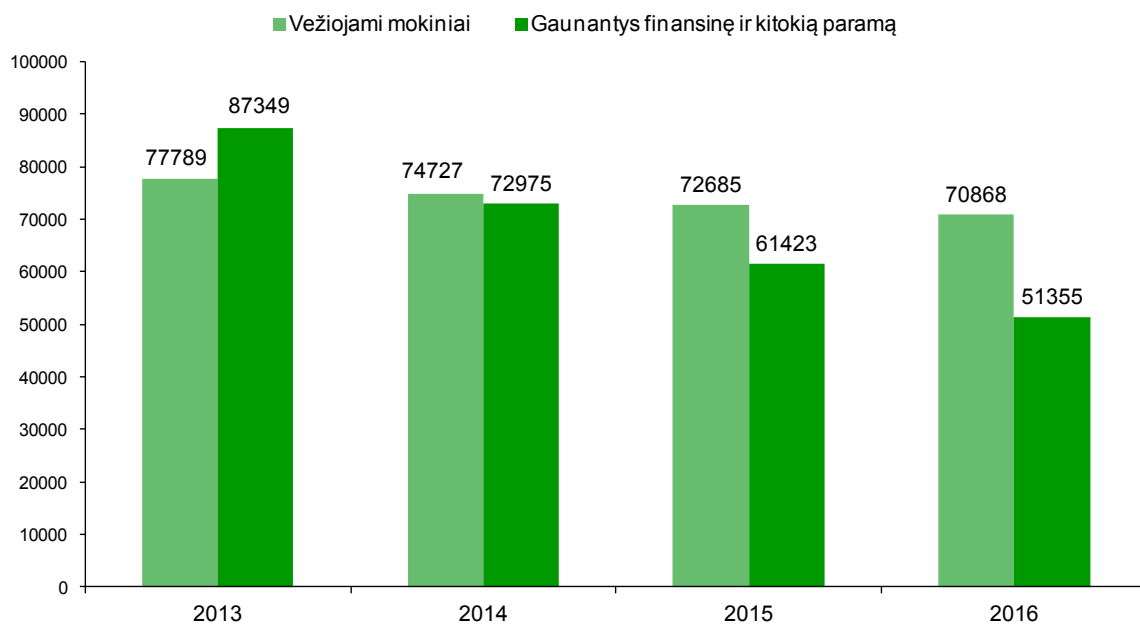
Vaikų, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, dalis proc.

Integruotai besimokančių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalis proc. pagal švietimo lygmenis

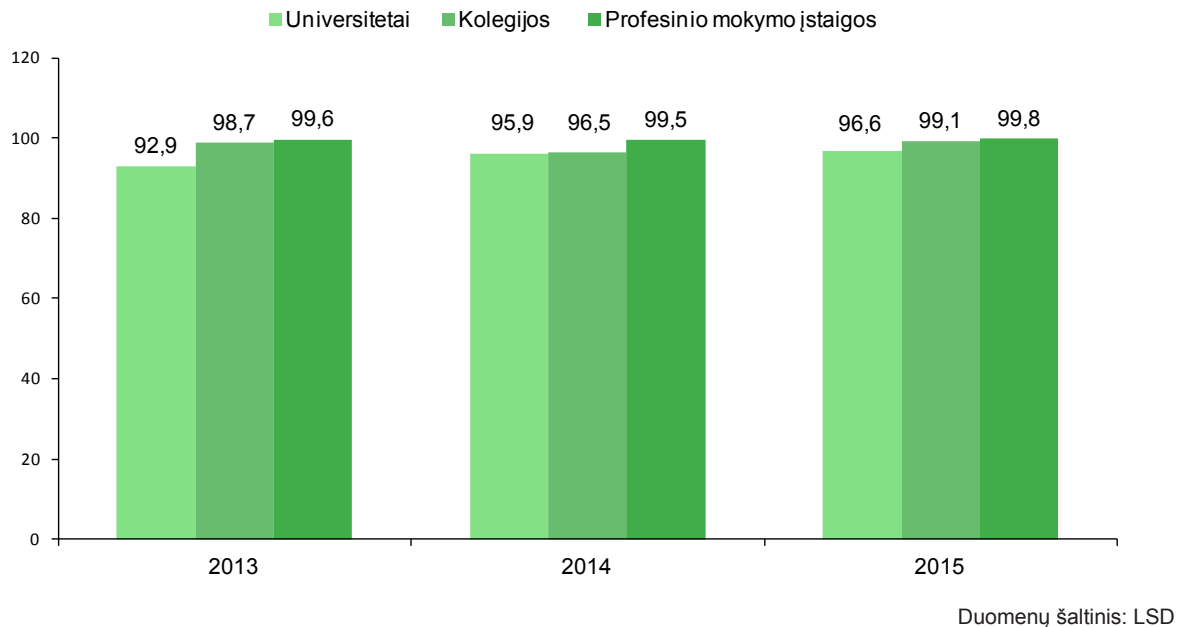
Duomenų šaltinis: ŠVIS

Vežiojami bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai ir mokiniai, gaunantys paramą

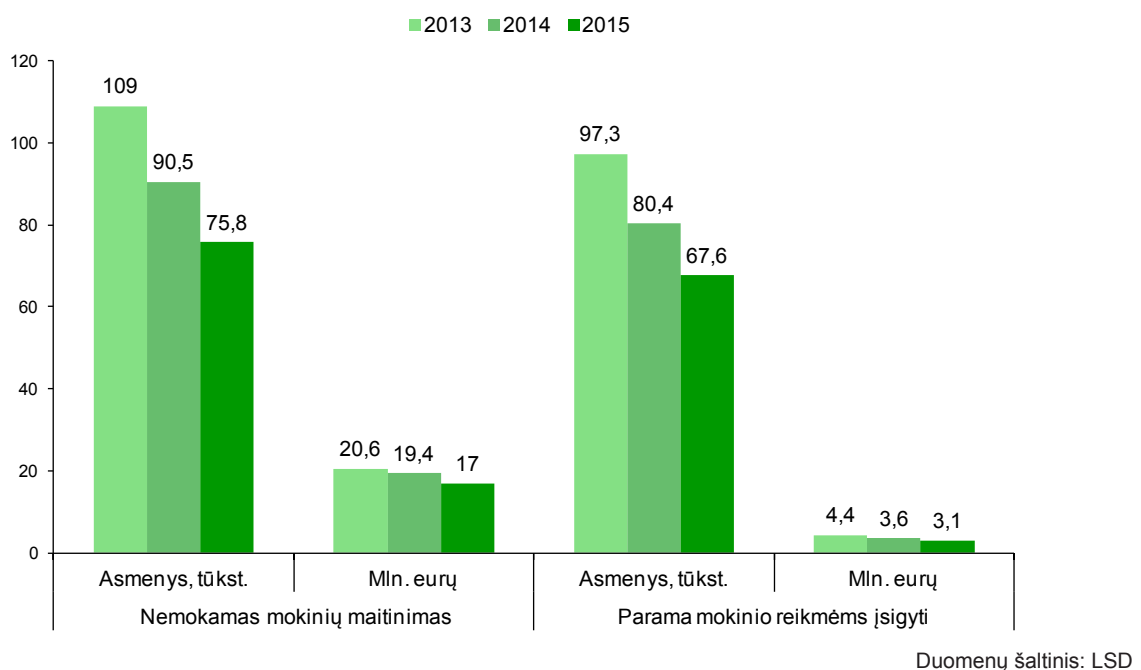

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Bendrabučiuose gyvenančių studentų ir mokinių dalis proc., lyginant su tais, kuriems reikalingas bendrabutis

Socialinė parama mokiniams

Valstybinio studijų fondo parama studentams

- 2016 m. pavasario semestrą studentams paskirtos 4 079 socialinės stipendijos, rudens semestrą – 3 221 stipendija. Iš viso 2016 m. išmokėta socialinių stipendijų už 4 989,1 tūkst. eurų.
- Skatinant užsienio lietuvių studijuoti Lietuvoje, siekiant užtikrinti lietuvių kultūrinės tapatybės tęsimą išeivių ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikams, vaikaičiams, provaikaičiams pavasario semestrą paskirtos 144 stipendijos ir 38 vienkartinės socialinės išmokos, rudens semestrą – 159 stipendijos ir 38 vienkartinės socialinės išmokos. Iš viso paramai užsienio lietuviams 2016 m. išmokėta 213,6 tūkst. eurų.
- Studijų stipendijos išmokėtos 1381 studentui. Jiems 2016 m. išmokėta 1 352,2 tūkst. eurų.

Šaltinis: Valstybinis studijų fondas

**Valstybinio studijų fondo parama studentams
Projektas**

- 2016 m. birželį fondas su Europos socialinio fondo agentūra pasirašė sutartį dėl ES finansuojamo projekto „Studijų prieinamumo didinimas“ vykdymo. Projektui įgyvendinti numatyta skirti iki 7,24 mln. eurų Europos socialinio fondo lėšų. Projektą VS fondas vykdytų iki 2021 metų.
- Projekto tikslas – didinti studijų prieinamumą, užtikrinti specialiųjų poreikių studentams galimybes siekti aukštojo mokslo, tęsti jiems numatytos paramos (tikslinių išmokų) skyrimą.
- Projekto metu studentams, turintiems negalią, kas mėnesį mokamos tikslinės 152 eurų išmokos, įsigyjama turto projekto partnerių – aukštųjų mokyklų – informacinei ir fizinei aplinkai gerinti, vykdomi mokymai jų darbuotojams.
- Vykdamas projektą 2016 m. pavasario semestrą kas mėnesines tikslines išmokas gavo 646 negalią turintys studentai (išmokėta 599,9 tūkst. eurų). Rudens semestre tikslines išmokas gavo 628 studentai, jiems išmokėta 367,9 tūkst. eurų. Iš viso per 2016 m. parama skirta 848 studentams.

Šaltinis: Valstybinis studijų fondas

Specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai profesinio mokymo įstaigose

Mokinių, priimtų mokytis pagal specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims skirtas pirminio profesinio mokymo programas, skaičius

2013	2014	2015
746	529	497

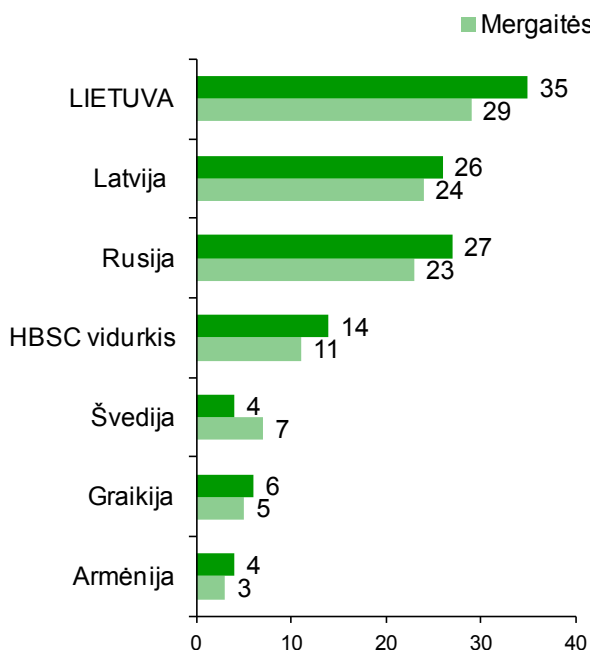
Mokinių, besimokančių pagal specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims skirtas pirminio profesinio mokymo programas, skaičius 2015–2016 m. m.

I kursas	II kursas	III kursas	Iš viso
497	392	371	1260

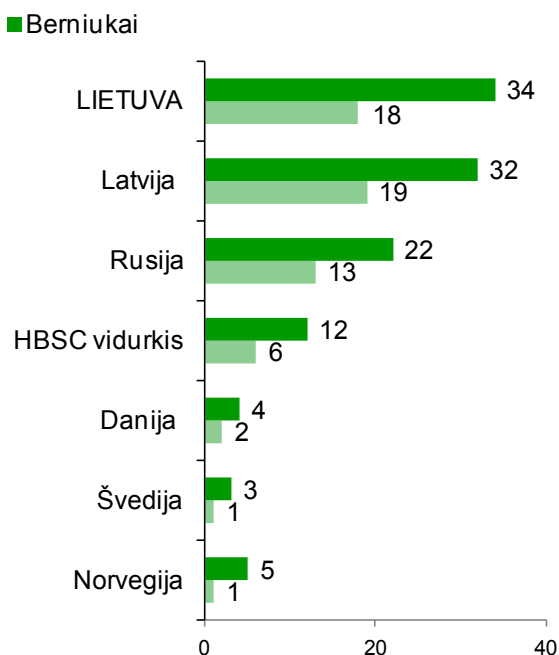
Šaltinis: ŠMM

Patyčios mokykloje: HBSC tyrimo rezultatai

Bent du kartus per pastaruosius keletą mėnesių
patyčias patyrusių 11-mečių dalis proc.*

Bent du kartus per pastaruosius keletą mėnesių
pasityčiojusį iš kitų 15-mečių dalis proc.*

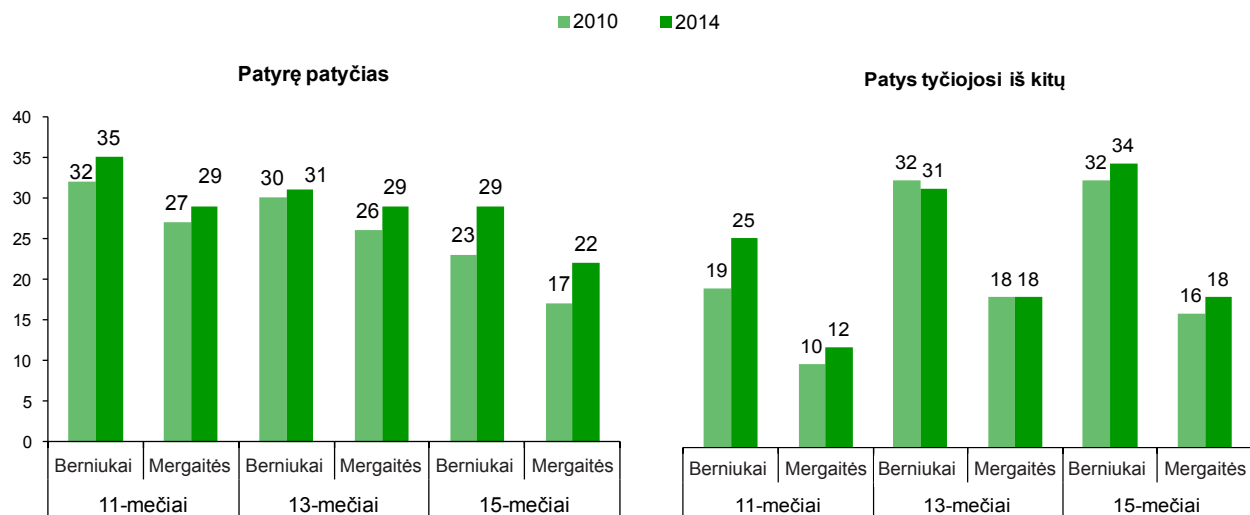

* Trys pirmosios ir paskutinės HBSC tyrime dalyvavusios šalys pagal patyčių lygį.

Duomenų šaltinis: HBSC, 2014

Patyčios mokykloje: HBSC tyrimo rezultatai

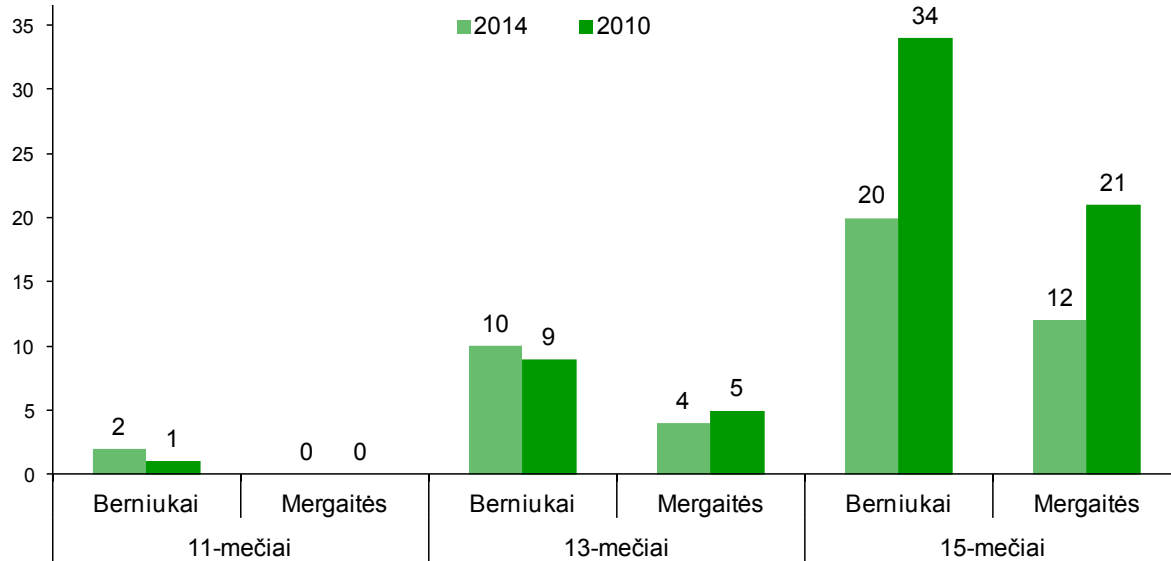
Bent du kartus per pastaruosius keletą mėnesių patyčias patyrusių ir iš kitų pasityčiojusių Lietuvos mokinių dalis proc. pagal amžiaus grupes

Duomenų šaltinis: HBSC, 2010, 2014

Rūkymas: HBSC tyrimo rezultatai

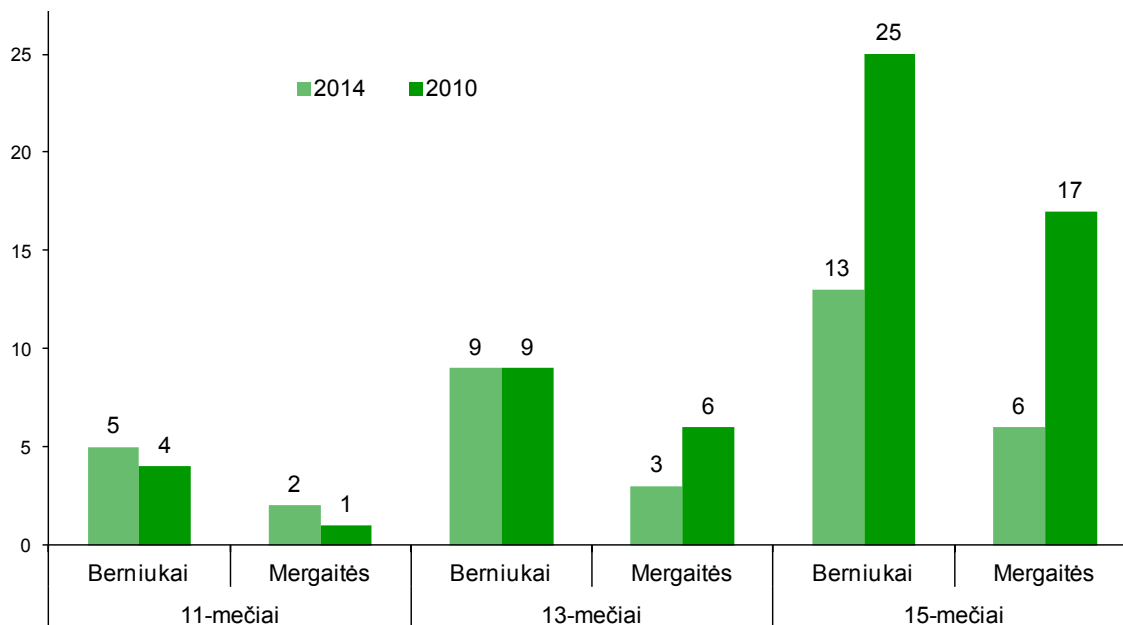
Bent kartą per savaitę rūkusių Lietuvos 15-mečių dalis proc.

Duomenų šaltinis: HBSC, 2010, 2014

Alkoholio vartojimas: HBSC tyrimo rezultatai

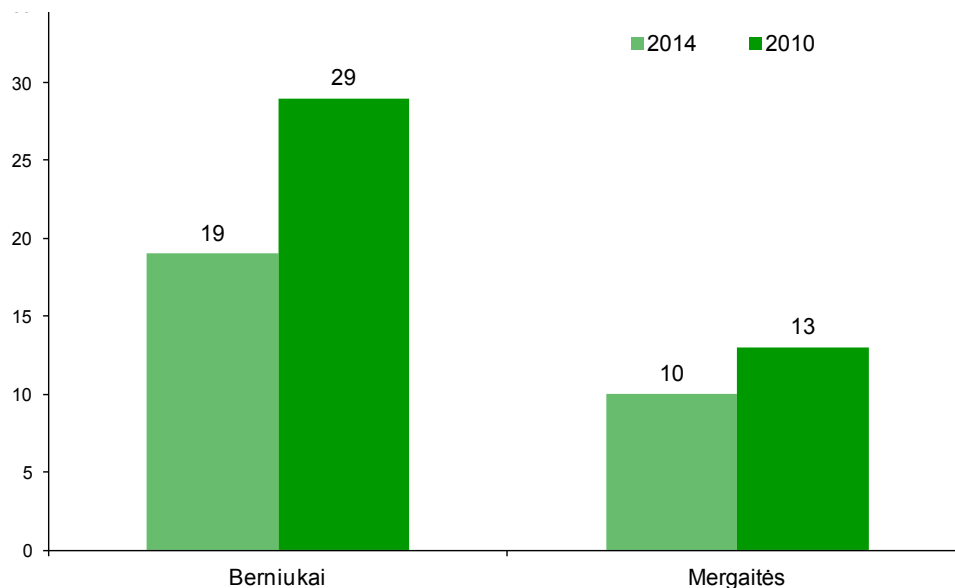
Bent kartą per savaitę vartojusių alkoholį Lietuvos mokinių dalis proc.

Duomenų šaltinis: HBSC, 2010, 2014

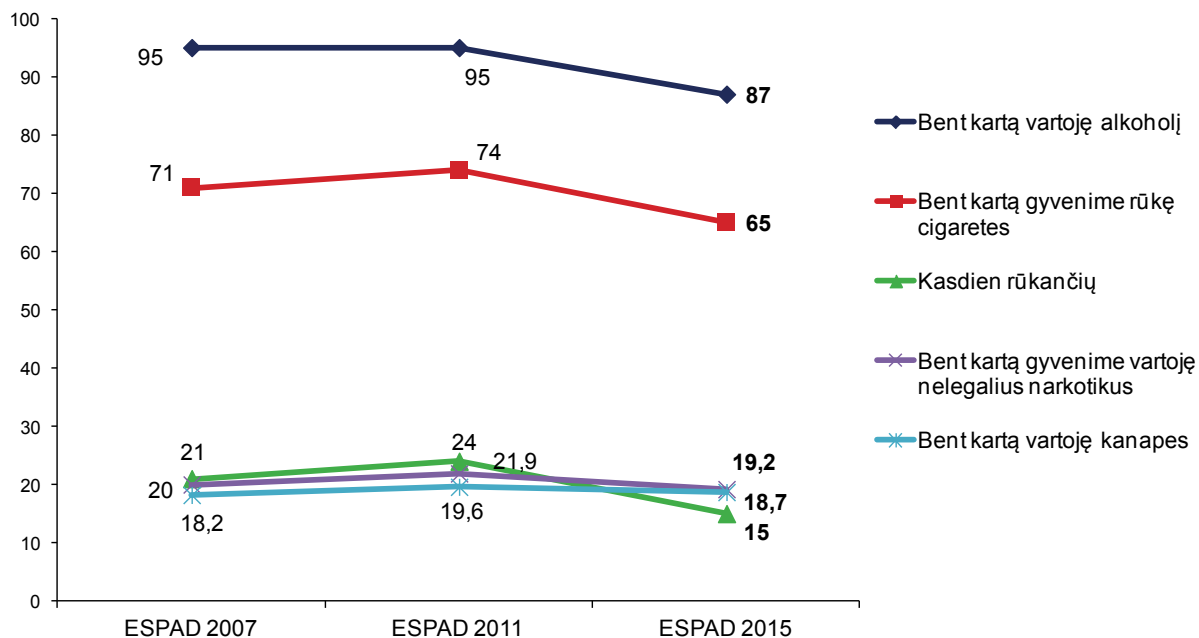
Kanapių vartojimas: HBSC tyrimo rezultatai

Bent kartą per savaitę vartojusių kanapes Lietuvos 15-mečių dalis proc.

Duomenų šaltinis: HBSC, 2010, 2014

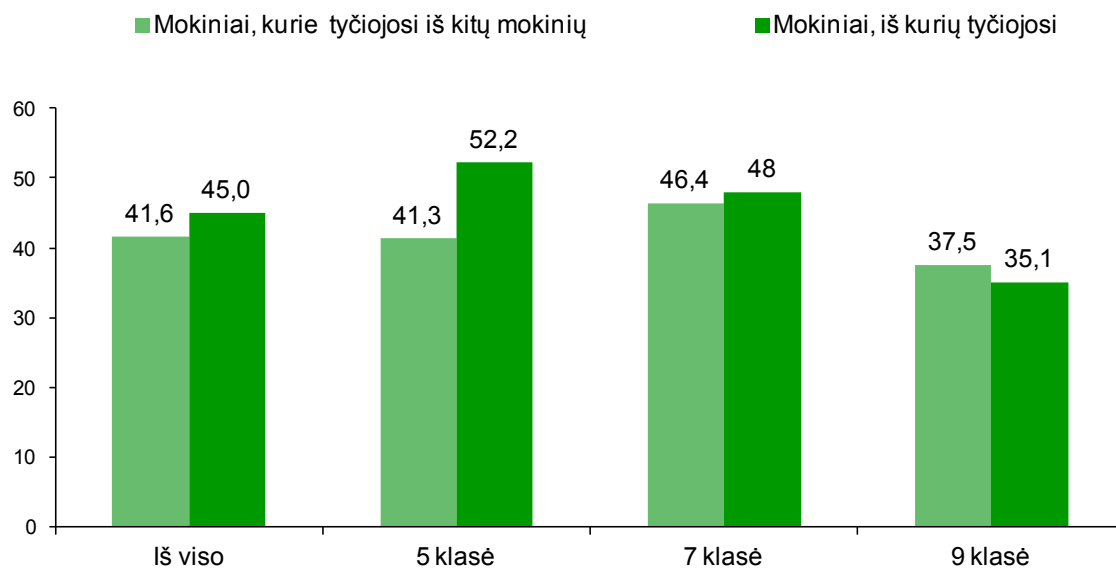
Lietuvos 15–16 metų amžiaus mokinių žalingi įpročiai. ESPAD tyrimų duomenys (proc.)

Šaltinis: ESPAD 2015. Alkoholio ir kitų narkotikų vartojimo tyrimas: pagrindiniai rezultatai, 2016

Patyčios mokykloje: Lietuvos higienos instituto tyrimas

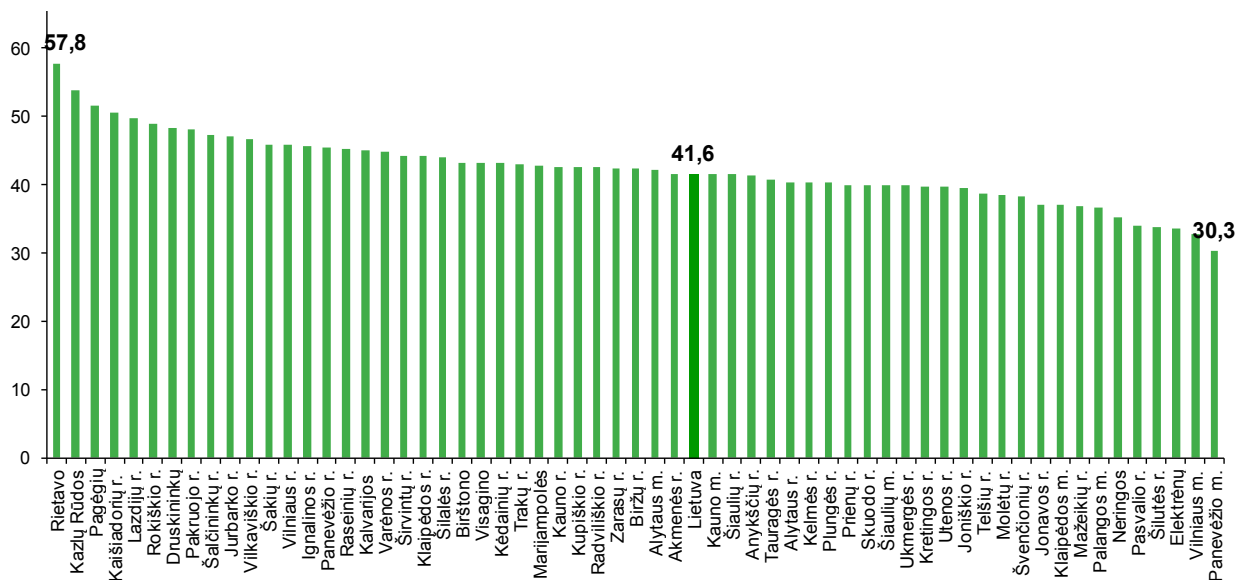
Mokinių, kurie patys tyčiojosi ar patyrė patyčių per paskutinius du mėnesius, dalis proc. 2016 m.

Duomenų šaltinis: Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas, 2016

Patyčios mokykloje: Lietuvos higienos instituto tyrimas

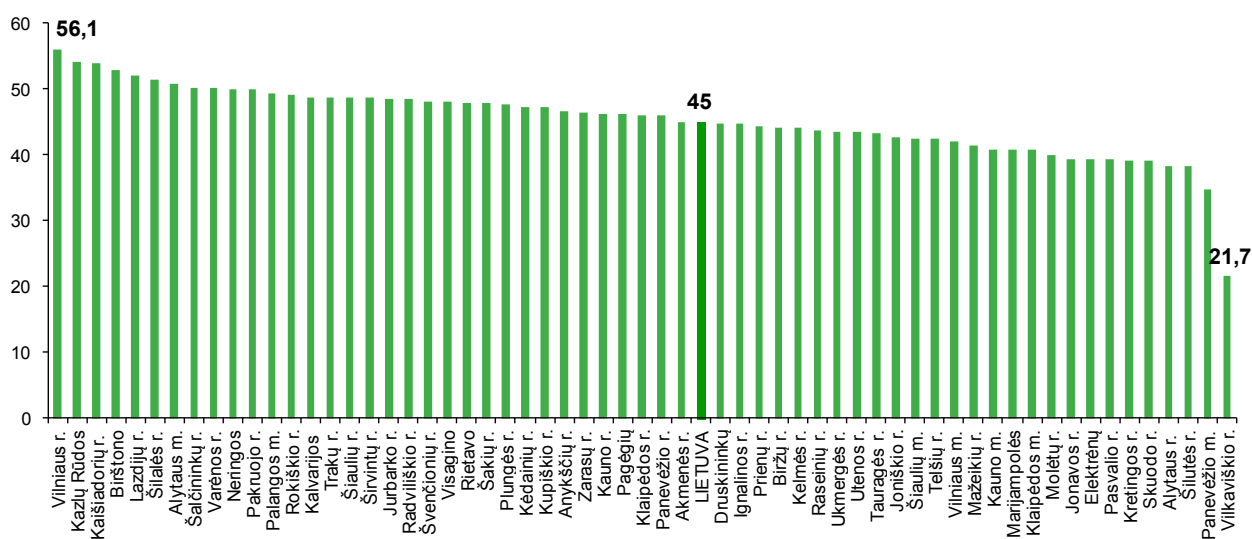
Mokinių, kurie per paskutinius du mėnesius tyčiojosi iš kitų mokinių, dalis proc. savivaldybėse 2016 m.

Duomenų šaltinis: Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas, 2016

Patyčios mokykloje: Lietuvos higienos instituto tyrimas

Mokinių, kurie per paskutinius du mėnesius patyrė patyčių, dalis proc. savivaldybėse 2016 m.

Duomenų šaltinis: Mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimas, 2016

Rizikingas mokinių elgesys: Lietuvos higienos instituto tyrimas

Mokiniai, kurie per paskutinius 12 mėn. bent kartą	Iš viso	5 klasė	7 klasė	9 klasė
	Mokinių atsakymų dažnis (proc.)			
Rūkė tabako gaminius ar elektronines cigaretes	20,1	5,1	17,3	37,1
Vartojo alkoholio	29,3	9,0	25,8	52,5
Vartojo marihuanos ar hašišo	3,1	0,5	1,9	6,8
Vartojo narkotikų, išskyrus marihuaną ir hašišą	1,3	0,4	1,0	2,3
Mokiniai, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą				
Rūkė tabako gaminius ar elektronines cigaretes	12,8	3,2	10,0	24,8
Vartojo alkoholio	15,3	4,2	12,0	29,1
Vartojo marihuanos ar hašišo	1,9	0,4	1,4	3,6
Vartojo narkotikų, išskyrus marihuaną ir hašišą	1,1	0,4	0,9	1,7

Duomenų šaltinis: Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensenos tyrimas, 2016

GABIŲJŲ UGDYMAS

2012–2016 metais šalies ir tarptautinių olimpiadų prizininkais tapo 2229 mokiniai, iš jų 354 (beveik šeštadalis visų prizininkų) – Vilniaus licėjaus mokiniai.

Šalies ir tarptautinių olimpiadų prizininkų skaičius

Metai	Kalbų, filosofijos, Antikos kultūros olimpiados	Socialinių mokslų (istorijos, geografijos, ekonomikos) olimpiados	Gamtos mokslų (biologijos, chemijos, fizikos, geologijos) olimpiados	Matematikos ir IT olimpiados	Meninio ir technologinio ugdymo (dailė, muzika, technologijos) olimpiados	ES jaunųjų mokslininkų konkurso nacionalinis etapas (7–12 klasė)	Tarptautinės olimpiados
2012	127	39	89	40	55	91	34
2013	131	40	89	48	38	26	25
2014	115	39	91	48	34	24	44
2015	133	41	138	47	41	23	33
2016	164	43	145	48	35	32	39
Iš viso	670	202	552	231	203	196	175

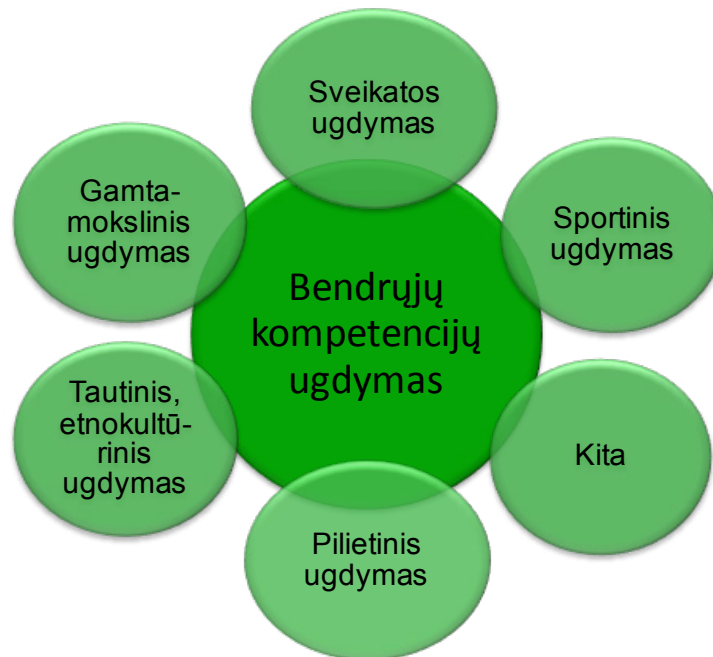
Duomenų šaltinis: LMNŠC

ESF projektas „Gabių ir talentingų mokslui vaikų paieškos, atpažinimo ir ugdymo sistemos tobulinimas“ pradėtas įgyvendinti 2016 m. spalio mėn.

- Per metus parengta:
intelektinių gebėjimų vertinimo atrankiniai instrumentai ir metodinė medžiaga psichologams;
akademiniam gebėjimams atpažinti ir vertinti skirtos metodinės priemonės ir metodinė medžiaga mokytojams ir tėvams;
specialių modulių ir mokymo priemonių ir metodinės medžiagos komplektai.
- Specialistų (psichologų, pedagogų), patobulinusių savo kvalifikaciją projekto renginiuose, skaičius – 1700.
- Mokių, kuriems buvo suteikta švietimo pagalba, skaičius – 3600.
- Skirta 1 448 100 eurų (iš jų 271 924,44 euro – mokyklų partnerių mokytojų atlyginimams, 175 040 eurų – 32 TV laidoms „Tūkstantmečio vaikai“).

FORMALIOJO IR NEFORMALIOJO UGDYMO INTEGRALUMAS

Ugdymo sritys, kuriose 2013–2017 m. buvo taikomos priemonės bendrosioms ir dalykinėms kompetencijoms ugdyti

Šaltinis: ŠMM

Formaliojo ir neformaliojo ugdymo vienovės siekiama įvairiais renginiais, programomis, projektais, orientuotais į bendrųjų ir esminių dalykinių kompetencijų ugdymą.

LIETUVIŠKOSIOS IR LIETUVOS TAPATYBĖS IR KULTŪROS UGDYMAS

- 2015 m. lapkričio 12 d. Seimas patvirtino *Švietimo įstatymo* 25 str. pakeitimo įstatymą, kuriuo įteisinama galimybė asmenų pedagoginės veiklos laikotarpį lituanistinio švietimo srityje užsienyje įskaityti į jų pedagoginio darbo stažą.
- 2016 m. lapkričio 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 1189 patvirtino *Asmenų, vykdančių ar vykstančių vykdyti lituanistinį švietimą užsienyje, rėmimo ir skatinimo tvarkos aprašą*, kuriuo numatomos palankesnės sąlygos pedagoginiams darbuotojams vykdyti lituanistinį švietimą užsienio šalių lietuviškose mokyklose ir aukštųjų mokyklų lituanistikos (baltistikos) centruose.

Mokinių pasiekimų įvertinimo sistemos kūrimas

- Nuo 2014 m. užsienio šalių lituanistinės mokyklos kviečiamos įsivertinti besimokančių vaikų lietuvių kalbos mokymosi pasiekimus standartizuotais testais. 2014 m. šiuo kvietimu pasinaudojo 2 mokyklos iš Airijos, 2015 m. – 8 mokyklos iš Airijos ir Jungtinės Karalystės, 2016 m. – 21 mokykla iš 8 valstybių, 2017 m. – 19 mokyklų iš 10 valstybių.
- Kuriama bendra lietuvių kalbos testavimo sistema užsienio lietuviams ir užsieniečiams. Sukurtas lietuvių kalbos mokėjimo lygio (A1, A2, B1) įvertinimo pagal Bendruosius Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenis testas. Siekiama, kad šia įsivertinimo sistema 2020 m. naudotųsi 50 proc. užsienyje veikiančių lituanistinių mokyklų.
- Lituanistinių mokyklų mokinių lietuvių kalbos pasiekimų pripažinimas Lietuvoje palengvins šiems mokiniams sugrįžus integruotis į Lietuvos švietimo sistemą ir parodys lituanistinių mokyklų ugdymo kokybę.

Lituanistinių mokyklų ryšių su Lietuva stiprinimas

- Remiami lituanistinių mokyklų bendradarbiavimo su Lietuvos institucijomis projektai. Siekiama, kad iki 2020 m. 25 proc. užsienyje veikiančių lituanistinių mokyklų turėtų bendradarbiavimo partnerius Lietuvoje, su kuriais vykdytų mokinių ir mokytojų mainus, edukacines-pažintines programas Lietuvoje, dalyvautų vaikų vasaros stovyklose.
- Ministerija iš dalies (2015 m. – 50 proc., 2016 ir 2017 m. – 30 proc. stovyklos kainos) remia užsienio lietuvių dalyvavimą stacionariuose vaikų vasaros poilsio stovyklose įvairiuose Lietuvos regionuose. Stovyklose dalyvavo: 2014 m. – 131, 2015 m. – 238, 2016 m. – 144 vaikai.

Užsienio lietuvių studijos Lietuvos aukštosiose mokyklose

- Siekiant pritraukti užsienio lietuvius studijuoti Lietuvoje, jiems sudaromos palankios stojimo sąlygos – prie stojamojo konkursinio balo papildomai pridedami 1–2 balai. Daugiausiai studijuojančių yra iš Lenkijos, Baltarusijos, Rusijos, tačiau vis daugėja atvystančių iš JAV, Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Ukrainos, atvyksta ir iš tolimesnių kraštų – Kanados, Argentinos, Venesuelos. Užsienio lietuviai, įstoję studijuoti Lietuvoje, konkurso būdu gauna stipendiją ir (ar) vienkartinę socialinę išmoką, atsižvelgiant į asmens socialinę padėtį. Be to, jiems suteikiamos galimybės dalyvauti adaptacijos ir integracijos bei edukacinėse kultūrinėse programose Lietuvoje.
- Decentralizuota užsienyje įgytų kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistema. Vilniaus universitetui ir Vilniaus Gedimino technikos universitetui suteikta teisė vykdyti užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimą.

Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų praktika lituanistinėse mokyklose

- 2014 m. pirmą kartą įgyvendintas studentų praktikos lietuvių bendruomenėse ir lituanistinėse mokyklose užsienio šalyse projektas.
- 2014–2015 m. m. 7 studentai praktiką atliko JK, JAV, Gruzijos, Vokietijos lietuvių bendruomenėse ir lietuviškose mokyklose.
- 2015–2016 m. m. 21 studentas, 2016–2017 m. m. 38 studentai atliko praktiką užsienio šalių lietuvių bendruomenėse ir lietuviškose mokyklose.

Pilietinio ir tautinio ugdymo tobulinimas

2016 m. kovo 25 d. patvirtintas *Pilietinio ir tautinio ugdymo 2016–2020 metų tarpinstitucinis veiksmų planas*, kurio paskirtis – sudaryti sąlygas veiksmingam pilietiniam ir tautiniam ugdymui(si), koordinuojant institucijų veiklą.

Planu siekiama:

- atnaujinti ir tobulinti pilietinį ir tautinį ugdymą;
- stiprinti pilietinį ir politinį aktyvumą, kritinį mąstymą ir bendruomeniškumą;
- sukurti pilietinio ir tautinio ugdymo veiklų valdymo ir stebėsenos sistemą.

IŠVADOS

- Valstybinės švietimo strategijos pusiaukelės tikslai beveik įgyvendinti: šešių rodiklių siekiniai pasiekti, vienas jų – neįgyvendintas, vienas papildomas – taip pat neįgyvendintas.
- Šalyje gerėjo institucinio ikimokyklinio ugdymo prieinamumas. Per 2013–2016 m. išaugo švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis ir viršijo 2017 m. siekinį – 90 proc., tačiau tik apie pusė kaimo vietovėse gyvenančių šios amžiaus grupės vaikų dalyvauja instituciniame ikimokykliniame ugdyme.
- Mažėja žemo išsilavinimo (neturinčio vidurinio) ir nesimokančio jaunimo dalis. 18–24 metų tokių asmenų dalis nuo 2013 m. iki 2016 m. sumažėjo 1,13 proc. punkto (iki 6,8 proc.) ir buvo mažesnė už 2017 m. (8,9 proc.) ir 2022 metų (8 proc.) *Strategijos* siekinį.
- Stiprinama Valstybinio studijų fondo veikla: šios institucijos gaunamų paskolos paraiškų ir suteiktų paskolų santykis per 2012–2016 m. išaugo nuo 0,8 iki 0,9 ir atitiko *Strategijos* 2017 m. siekinį.
- Nuo *Strategijos* įgyvendinimo pradžios beveik dvigubai išaugo vaikų, pasinaudojančių neformaliojo vaikų švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur, dalis – daugiau nei pusė (55,8 proc.) šalies mokinių dalyvauja neformaliojo švietimo programose.
- Vaikų, kurie ugdomi specialiosiose mokyklose, dalis lyginant su visais bendrojo ugdymo mokyklų mokiniais nemažėja. Integruotai besimokančių mokinių dalis padidėjo tik pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose.
- Tyrimai rodo, kad patyčių mokyklose šiek tiek mažėja, tačiau lyginant su kitomis šalimis padėtis tebėra prasta.
- Nors Lietuvoje mažėjo alkoholio, tabako ir narkotinių medžiagų vartojimas tarp paauglių, vis dėlto dėl didelio šių medžiagų prieinamumo jis tebėra gan didelis.
- Mažėja mokyklinio amžiaus gyventojų skaičius, kartu mažėja mokyklų kaime. Vidutinis mokinių skaičius kaimo mokykloje beveik atitinka *Strategijos* siekinį.
- Lankančių priešmokyklinio ugdymo grupės vaikų skaičius nuo *Strategijos* įgyvendinimo pradžios išaugo, nuo 2016 m. priešmokyklinis ugdymas yra privalomas.
- Priešmokyklinio ugdymo prieinamumas užtikrinamas sudarant sąlygas mokiniams dalyvauti priešmokyklinio ugdymo programose įvairiose įstaigose. Mieste priešmokyklinio ugdymo grupės vaikai lanko daugiausia ikimokyklinio ugdymo įstaigose, kaime – bendrojo ugdymo mokyklose.
- Bendras nesimokančių mokyklinio amžiaus vaikų skaičius šalyje didėja, tačiau kasmet vis daugiau gyventojų (taip pat ir vaikų) išvažiuoja iš šalies. Be išvažiavusių, nesimokančių mokyklinio amžiaus asmenų skaičius mažėja. Iš jų daugėja mokinių, nesimokančių dėl socialinių, psichologinių priežasčių.
- Mažėja asmenų, nutraukusių studijas kolegijose ir universitetuose, dalis. Nutraukusiųjų mokymąsi pagal vidurinio ugdymo ir profesinio mokymo programas nemažėja.
- Pakeistas bendrojo ugdymo finansavimo modelis – „klasės krepšelis“ vietoj „mokinio krepšelio“ (pinigai paskui vaiką) – turėtų teikti daugiau mokinių mokymosi pasirinkimo galimybių, turėtų didėti mokymosi prieinamumas kaimo vietovėse.

IŠVADOS

- Stiprinamas valstybinės lietuvių kalbos ugdymas tautinių mažumų mokyklose. Kol kas skiriasi lietuviškų ir tautinių mažumų mokyklų abiturientų lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino vertinimo normos, tačiau kasmet jos griežtėja (egzamino vertinimo normas numatoma suvienodinti iki 2020 metų).
- Anksčiau pilietiniam ir tautiniam ugdymui taikytos priemonės nebuvo veiksmingos: pilietinės galios indeksas pastaraisiais metais mažėjo. Tikėtina, kad naujai patvirtintas *Pilietinio ir tautinio ugdymo 2016–2020 metų tarpinstitucinis veiksmų planas* padės pagerinti pilietinį ir tautinį ugdymą mokyklose.
- Lietuva vis daugiau dėmesio skiria lituanistiniam ugdymui: tobulinama lituanistinį ugdymą reglamentuojanti Lietuvos teisinė bazė, kuriama bendra lietuvių kalbos testavimo sistema užsienio lietuviams ir užsieniečiams, remiami lituanistinių mokyklų bendradarbiavimo su Lietuvos institucijomis projektai, vis daugiau studentų iš Lietuvos siunčiama atlikti praktikos lituanistinėse mokyklose ir kt.
- Aukštojo mokslo prieinamumą ir toliau riboja dideli mokesčiai už mokslą. Lietuvoje mokestis už studijas yra vienas didžiausių Europoje.
- Nors nuo 2013 m. neformaliajam vaikų ir suaugusiųjų švietimui skiriamų lėšų padaugėjo, kol kas tik pusėje savivaldybių neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudoja daugiau kaip 60 proc. vaikų.
- Daugiausia vaikų, dalyvaujančių neformaliajame švietime, užsiima sportu ir muzika. Palyginti mažai vaikų dalyvauja informacinių technologijų ir techninės kūrybos programose, nors vaikų susidomėjimas šiomis sritimis pastaruoju metu auga.
- Mokyklose būrelius lanko vidutiniškai tik kas šeštas šalies mokinys.
- Beveik ketvirtadalyje savivaldybių mokiniai nedalyvauja formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose.
- Lietuvoje skiriama nepakankamai dėmesio gabiesiems mokiniams, ypač besimokantiems kaimo mokyklose.
- Nuo *Strategijos* įgyvendinimo pradžios bendrojo ugdymo institucijose gerėja mokymosi aplinkos turinimas įvairia mokymuisi skirta įranga.

REKOMENDACIJOS

- Didinti ikimokyklinio ugdymo prieinamumą sudarant palankias sąlygas verslui, įmonėms steigti darželius, ikimokyklinio ugdymo grupes; sudarant valstybinį kvalifikuotų auklių registrą. Jos galėtų ugdyti vaikus, nepatekusius į valstybines ikimokyklinio ugdymo įstaigas, o valstybė joms atlygintų už darbą.
- Didinti jau esamų valstybinių ikimokyklinio ugdymo įstaigų lankstumą organizuojant darbo laiką, priimant į grupes vaikus.
- Visų mokyklų infrastruktūrą pritaikyti fizinę negalią turintiems mokiniams.
- Aprūpinti visas mokyklas švietimo pagalbos specialistais.
- Įtraukti į mokytojų – dalykų specialistų rengimo programas darbo su specialiujų poreikių turinčiais mokiniais kursą ar temas.
- Mokytojams sudaryti galimybes greta pagrindinės specialybės (chemijos, fizikos, biologijos, istorijos ir pan.) įgyti ir gretutinę – specialiojo pedagogo specialybę.
- Organizuoti mokytojams kvalifikacijos tobulinimo kursus, kuriuose jie galėtų išmokyti praktinių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių atpažinimo ir darbo su jais bei jų tėvais būdų.
- Neformaliojo vaikų švietimo teikėjams turi būti keliami reikalavimai užtikrinti, kad veiklos labiau sietųsi su formaliojo švietimu.
- Sukurti kaupiamojo mokinių pasiekimų vertinimo sistemą, pagal kurią būtų vertinamos ir pilietinės-socialinės mokinių veiklos. Jos galėtų būti pripažįstamos ir į jas atsižvelgiama priimant asmenis į aukštąsias mokyklas ar į valstybinių įstaigų vadovų postus.
- Savivaldybėms plėtoti neformalųjį vaikų švietimą: didinti programų įvairovę ir prieinamumą, įtraukti vietas kultūros ir kitas įstaigas, steigti mokyklose, ypač rajonų, daugiau būrelių.
- Didinti NVŠ krepšelio finansavimą, sudaryti galimybę iš krepšelio finansuoti daugiau programų, laiku skirti finansavimą.
- Mokyklos turi tapti mokyklomis visiems: reikia plėtoti įtraukties formas, kurti sąlygas mokytis įvairių poreikių vaikams.
- Užtikrinti saugumą mokyklose, rūpintis vaikų psichine sveikata, siekti sumažinti mokyklos nelankančių dėl socialinių, emocinių, ekonominių priežasčių vaikų skaičių.
- Sumažinti mokesčius už studijas, o esant galimybei sudaryti sąlygas asmenims aukštąjį mokslą įgyti nemokamai.
- Plėtoti pameistrystę sudarant galimybes asmenims profesinę kvalifikaciją įgyti neatitrūkstant nuo darbo vietos.

Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos III tikslas

Parengė Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros Švietimo politikos analizės skyrius

Redaktorė Mimoza Kligienė

Maketavo Valdas Daraškevičius

2017-12-14

Išleido Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos

Švietimo aprūpinimo centras, Geležinio Vilko g. 12, 03163 Vilnius